

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetçi Raporu

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim Anonim Şirketi
8 Mart 2019

Bu rapor 5 sayfa bağımsız denetçi raporu ve 75 sayfa konsolide finansal tablolar ve konsolide finansal tablolara ilişkin açıklayıcı dipnotları içermektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
ve Bağlı Ortaklıkları

İçindekiler

Bağımsız Denetçi Raporu
Konsolide Finansal Durum Tablosu (Bilanço)
Konsolide Kar veya Zarar Tablosu
Konsolide Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu
Konsolide Nakit Akış Tablosu
Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Denetimde Konunun Nasıl Ele Alındığı
<p>Hasılatın Kaydedilmesi</p> <p>Şirket ana faaliyet konusu dizel motor ile çalışan traktör üretimi ve yetkili servis faaliyetinde bulunmaktadır.</p> <p>Şirket'in hasılatı Tümosan marka traktör satışı ve satış sonrası müşterilerine yetkili servis hizmetinden oluşmaktadır.</p> <p>Hasılat'ın yıl içerisinde uygulanan stratejinin sonuçlarının değerlendirilmesi ve performans takibi açısından önemli bir ölçüm kriteri olması konsolide kar veya zarar tablosunun en önemli kalemi olması ve doğası gereği hile ve hata kaynaklı riskler barındırması sebebiyle "hasılatın kaydedilmesi" hususu kilit denetim konusu olarak tespit edilmiştir.</p> <p>31 Aralık 2018 itibarıyla Şirket'in satış hasılatı 415.996.979 TL olup, hasılat ile ilgili muhasebe politikalarına ve tutarlarına ilişkin açıklamalar dipnot 2.5.i'de Not 18'de yer almaktadır.</p>	<p>Denetimimiz sırasında hasılatın kaydedilmesine ilişkin olarak aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır.</p> <p>Hasılat sürecine ilişkin kontrollerin dizaynı ve uygulanması değerlendirilmiştir. Grup'un satış ve teslimat prosedürleri analiz edilmiştir.</p> <p>Müşterilerle yapılan sözleşmelerdeki ticari ve sevkiyat koşullarına ilişkin hükümler incelenmiş ve farklı sevkiyat düzenlemeleri için hasılatın finansal tablolara alınma zamanlaması değerlendirilmiştir.</p> <p>Maddi doğrulama prosedürlerinde gelirin faturalanmış ama kazanılmamış olduğu durumların değerlendirilmesine odaklanılmıştır. Şirket'in mevcut müşterileri içerisinde riskli ve yüksek hacimli müşteriler belirlenerek, söz konusu tarih aralığında gerçekleşen satışların ilgili bölümlerden satış listeleri temin edilmiş ve popülasyon olarak belirlenmiştir. Bu listelerin tamlığı ve doğruluğunun kontrolü yapılmıştır. Örneklem metoduyla seçilen satışların doğru döneme kaydedilip kaydedilmediğini test etmek için müşteri bazında satış sözleşmelerinin sevkiyat koşulları, sevkiyat ve teslim belgeleri ile satış faturaları karşılaştırılmıştır.</p> <p>Buna ek olarak Not: 18'de Hasılat notunda yer alan açıklamaların yeterliliği TFRS 15 kapsamında tarafımızdan değerlendirilmiştir.</p> <p>Hasılat sürecine ilişkin uyguladığımız prosedürlerin neticesinde, hasılatın kaydedilmesi konusunda önemli bir yanlışlık veya hataya rastlanılmamıştır.</p>

Kilit Denetim Konusu	Denetimde Konunun Nasıl Ele Alındığı
<p>Ticari Alacakların Geri Kazanılabilirliği</p> <p>Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 166.995.185 TL tutarındaki ticari alacakları mevcuttur.</p> <p>Grup müşterileriyle sipariş usulü çalışmakta olup alacaklarına ilişkin teminat, Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS) ve diğer muhtelif garantilerle alacaklarını güvence altına almaktadır. Ticari alacakların geri kazanılabilir değerini risk analizi çalışmaları sonucunda belirlemektedir.</p> <p>Şirket'in ticari alacaklar ile ilgili muhasebe politikalarına ve tutarlarına ilişkin açıklamalar Dipnot 2.5 ve Dipnot 26'da yer almaktadır.</p> <p>Denetim çalışmalarımız esnasında bu konuya odaklanmış olmamızın sebebi aşağıda sıralanmıştır.</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Ticari alacakların finansal tablolar açısından önemli yer teşkil etmesi, ·Müşterilerin tahsilat performanslarının değerlendirilmesi aşamasında ileriye dönük yönetim tahminlerinin kullanılması.	<p>Uygulanan belli başlı denetim prosedürleri aşağıdaki gibidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Şirket'in ticari alacaklarının takibine ilişkin süreçler yönetim ve satış personeli ile yapılan toplantılar ile anlaşılmış ve alacakların geri kazanılabilir değerinin belirlenmesine ilişkin önemlilik teşkil ettiğine kanaat getirilen aşağıdaki kontrollerin işleyiş etkinliklerine dair yeterli ve uygun denetim kanıtları toplanmıştır: ·Müşteri tahsilat performansları ve müşterilerden alınan teminat, ipotek tutarlarının değerlendirilmesine ilişkin periyodik yapılan yönetim toplantıları ve aksiyon planlarının oluşturulması, ·Periyodik olarak müşteriler ile alacak bakiyelerinin mutabakatının yapılması, ·Müşteri teminatlarının düzenli olarak kontrol edilerek satışların teminatlar dahilinde gerçekleştirilmesinin takibi. <p>Müşterinin sipariş takibi, üretim, sevk ve muhasebeleştirme süreçlerinde satışa ilişkin onay ve kontrol mekanizmaları örneklem yapılarak test edilmiştir.</p> <p>Ticari alacakların teminatlar ile güvence altına alınmayan kısmı için müşterinin risk değerlendirmesi görüşülmüştür.</p> <p>Tahsilata ilişkin herhangi bir anlaşmazlık veya dava durumu olup olmadığının araştırılmış ve hukuk müşavirlerinden devam eden alacak takip davalarıyla ilgili bilgi alınmıştır.</p> <p>Alacak yaşlandırma çalışması gözden geçirilmiş, alacakların vade analizi için faturaları incelenerek detay testlerle kontrol edilmiştir.</p> <p>Örneklem yoluyla seçilen ticari alacak bakiyelerine mutabakat mektupları gönderilmiş ve gelen cevapların finansal tablolarla mutabakatları yapılmıştır.</p> <p>Müşterilerden alınan garantilerin varlığı test edilmiş, örneklem yolu ile seçilen müşterilere ait teminat bakiyeleri doğrulanmıştır.</p> <p>Bilanço tarihi itibarıyla vadesi gelmemiş veya vadesi geçmiş ancak karşılık ayrılmamış ticari alacaklar için bilanço tarihi sonrasında yapılan tahsilatlar test edilmiştir.</p> <p>Ticari alacakların geri kazanılabilirliğine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.</p>

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekarlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 8 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Şirket'in 1 Ocak- 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Tayyip Yaşar'dır.

Tayyip Yaşar, YMM
Sorumlu Denetçi

8 Mart 2019
İstanbul, Türkiye
Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim Anonim Şirketi

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla

Konsolide Finansal Durum Tablosu (Bilanço)

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Dipnot Referansı</i>	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
VARLIKLAR		31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	4	5.541.685	922.601
Finansal yatırımlar	5	5.304.054	5.490.564
Ticari alacaklar			
- <i>İlişkili taraflardan ticari alacaklar</i>	3	5.786.570	7.977.463
- <i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>	7	156.530.887	125.054.136
Diğer alacaklar			
- <i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	3	44.245.862	13.148.591
- <i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	8	1.260.861	1.691.147
Stoklar	9	178.235.863	103.604.669
Peşin ödenmiş giderler	10	4.698.588	8.441.007
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	24	--	83.663
Diğer dönen varlıklar	16	20.938.773	27.527.782
Toplam dönen varlıklar		422.543.143	293.941.623
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar			
- <i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>	7	4.677.728	5.274.104
Maddi duran varlıklar	12	260.268.082	259.586.304
Maddi olmayan duran varlıklar			
- <i>Diğer maddi olmayan duran varlıklar</i>	13	10.312.668	18.813.898
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	11.643.262	1.920.218
Peşin ödenmiş giderler		--	56.619
Ertelenmiş vergi varlığı	24	129.985	105.957
Toplam duran varlıklar		287.031.725	285.757.100
Toplam varlıklar		709.574.868	579.698.723

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla

Konsolide Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (devamı)

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Dipnot Referansı</i>	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
KAYNAKLAR		31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	6	165.184.100	28.084.980
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	6	2.219.318	2.783.831
Ticari borçlar			
- <i>İlişkili taraflara ticari borçlar</i>	3	2.267.026	1.681.133
- <i>İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar</i>	7	100.913.974	71.333.302
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	15	4.078.463	3.315.507
Diğer borçlar			
- <i>İlişkili taraflara diğer borçlar</i>	3	--	--
- <i>İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar</i>	8	4.510.610	4.544.249
Ertelenmiş gelirler	10	10.483.609	15.775.203
Dönem karı vergi yükümlülüğü	24	--	--
Kısa vadeli karşılıklar			
- <i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar</i>	15	1.408.617	1.330.687
- <i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>	14	7.355.102	9.400.835
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		298.420.819	138.249.727
Uzun vadeli borçlanmalar	6	409.738	--
Uzun vadeli karşılıklar			
- <i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar</i>	15	2.981.247	3.244.272
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	24	7.854.277	14.762.649
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		11.245.262	18.006.921
Toplam yükümlülükler		309.666.081	156.256.648
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		399.601.333	423.442.075
Ödenmiş sermaye	17	115.000.000	115.000.000
Paylara ilişkin primler/iskontolar		13.074.563	13.074.563
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
- <i>Yeniden değerlendirme ölçüm kazanç ve kayıpları</i>		172.764.682	172.764.682
- <i>Aktüeryal kayıp kazançlar</i>		(252.156)	756.802
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		14.047.934	14.025.680
Geçmiş yıllar karları		107.505.258	120.903.364
Dönem net karı/(zararı)		(22.231.494)	(13.083.016)
Toplam özkaynaklar		399.908.787	423.442.075
Toplam özkaynaklar ve yükümlülükler		709.574.868	579.698.723

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Kar veya Zarar Tablosu

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Dipnot Referansı</i>	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Hasılat	18	415.996.979	579.451.149
Satışların maliyeti	18	(359.693.772)	(483.568.144)
Brüt kar		56.303.207	95.883.005
Genel yönetim giderleri (-)	19	(22.767.327)	(19.931.531)
Pazarlama satış dağıtım giderleri (-)	19	(36.117.047)	(57.201.570)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	19	(20.108.632)	(26.802.876)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	21	23.324.004	8.337.201
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	21	(19.575.123)	(9.867.829)
Esas faaliyet zararı		(18.940.918)	(9.583.600)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	23	258.883	1.143.620
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		--	(80.096)
Finansman gideri öncesi faaliyet zararı		(18.682.035)	(8.520.076)
Finansman gelirleri	22	16.966.346	3.521.109
Finansman giderleri (-)	22	(27.163.628)	(10.558.105)
Finansman gelirleri / (giderleri), net		(10.197.282)	(7.036.996)
Vergi öncesi dönem karı zararı		(28.879.317)	(15.557.072)
Vergi geliri / (gideri)	24	6.647.823	2.474.056
- Dönem vergi gideri		--	(92.099)
- Ertelenmiş vergi geliri		6.647.823	2.566.155
Dönem zararı		(22.231.494)	(13.083.016)
Dönem karının dağılımı			
Ana ortaklık payı		(22.231.494)	(13.083.016)
Kontrol gücü olmayan paylar		--	--
Pay Adedi	25	115.000.000	115.000.000
Pay başına kayıp	25	(0,1933)	(0,1138)

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Dipnot Referansı</i>	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Dönem zararı		(22.231.494)	(13.083.016)
Diğer kapsamlı gelir kısmı			
<u>Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</u>			
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları	12	--	150.517.457
- Ertelenmiş vergi gideri	24	--	(17.123.911)
- Aktüeryal farklar	15	(1.293.535)	105.083
- Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri	24	284.577	(21.017)
Toplam diğer kapsamlı gelir		(1.008.958)	133.477.612
Toplam kapsamlı gelir		(23.240.452)	120.394.596
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Ana ortaklık payı		(23.240.452)	120.394.596
Kontrol gücü olmayan paylar		--	--

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler</i>								
	<i>Ödenmiş sermaye</i>	<i>Hisse senedi ihraç primleri</i>	<i>Diğer Yedekler</i>	<i>Maddi duran darlık değer artış fonu</i>	<i>Tanımlanmış fayda planlarının birikmiş yeniden ölçüm kazançları/kayıpları</i>	<i>Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler</i>	<i>Geçmiş yıllar kar/zararları</i>	<i>Net dönem kar/zararı</i>	<i>Özkaynaklar Toplamı</i>
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiye	115.000.000	13.074.563	729.443	39.371.136	672.736	13.843.979	80.325.194	40.030.428	303.047.479
Transferler	--	--	(729.443)	--	--	181.701	40.578.170	(40.030.428)	--
Net dönem zararı	--	--	--	--	--	--	--	(13.083.016)	(13.083.016)
Diğer kapsamlı gelir	--	--	--	133.393.546	84.066	--	--	--	133.477.612
31 Aralık 2017 itibarıyla bakiye	115.000.000	13.074.563	--	172.764.682	756.802	14.025.680	120.903.364	(13.083.016)	423.442.075
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiye	115.000.000	13.074.563	--	172.764.682	756.802	14.025.680	120.903.364	(13.083.016)	423.442.075
Transferler	--	--	--	--	--	22.254	(13.105.270)	13.083.016	--
Net dönem zararı	--	--	--	--	--	--	--	(22.231.494)	(22.231.494)
Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler (Not:2.3)	--	--	--	--	--	--	(292.836)	--	(292.836)
Diğer kapsamlı gider	--	--	--	--	(1.008.958)	--	--	--	(1.008.958)
31 Aralık 2018 itibarıyla bakiye	115.000.000	13.074.563	--	172.764.682	(252.156)	14.047.934	107.505.258	(22.231.494)	399.908.787

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Nakit Akış Tablosu

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

	<i>Dipnot Referansı</i>	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak- 31Aralık 2018	1 Ocak- 31Aralık 2017
Net dönem zararı		(22.231.494)	(13.083.016)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit ile net kar arasındaki mutabakat:			
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	11,12,13	20.919.252	19.783.372
Kıdem tazminatı karşılığı ile ilgili düzeltmeler	15	712.397	816.408
Şüpheli alacaklar karşılığı ile ilgili düzeltmeler	7	1.311.120	1.880.958
Yatırım amaçlı gayrimenkul değerlemesi ile ilgili düzeltmeler	11	(9.723.044)	--
Vergi geliri/gideri	24	(6.647.823)	(2.474.056)
Maddi olmayan duran varlık değer düşüklüğü	13	--	13.333.404
Faiz gelirleri	22	(16.966.346)	(3.521.109)
Dava ve garanti karşılıkları	14	(2.045.733)	889.290
Kullanılmamış izin karşılığı	15	77.930	262.480
Stok değer düşüklük karşılığı/(iptali) ile ilgili düzeltmeler	9	(459.970)	1.464.139
Banka faiz giderleri	22	27.163.628	8.799.227
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit			
Varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişim			
Ticari alacaklardaki ve diğer alacaklardaki düzeltmeler		(128.351.163)	(10.034.400)
Stoklardaki artış / azalışla ilgili düzeltmeler		(74.171.224)	(257.413)
Peşin ödenmiş gider/ diğer varlıklar ve yükümlülüklerdeki düzeltmeler		10.388.047	(6.873.044)
Ticari borçlardaki ve diğer borçlardaki artış /azalışla ilgili düzeltmeler		97.523.666	35.848.626
Çalışanlara sağlanan faydalar düzeltmeleri		762.956	638.983
Ertelenmiş gelirler ile ilgili düzeltmeler		(5.291.594)	11.434.394
Ödenen kıdem tazminatları	15	(2.268.957)	(503.222)
İade alınan / (ödenen) vergiler	24	83.663	(296.001)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		(109.214.689)	(109.214.689)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Finansal yatırımlardaki değişimlerle ilgili düzeltmeler		186.510	3.615.005
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	12,13	(13.183.083)	(16.605.274)
Maddi duran varlık satışları		83.283	332.711
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/ kullanılan net nakit		(12.913.290)	(12.657.558)
Finansal faaliyetlerde kullanılan net nakit			
Finansal borçlar değişim, net		133.672.310	(41.821.215)
Tahsil edilen faiz		16.966.346	3.521.109
Ödenen faiz		(23.891.593)	(8.327.801)
Finansal faaliyetlerden sağlanan net nakit		126.747.063	(46.627.907)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış / azalış		4.619.084	(1.176.445)
Dönem başı itibariyle nakit ve nakit benzerleri	4	922.601	2.099.046
Dönem sonu itibariyle nakit ve nakit benzeri değerler	4	5.541.685	922.601

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

İÇİNDEKİLER

1	Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu	8
2	Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar	10
2.1	Sunuma ilişkin temel esaslar	10
2.2	TMS'ye uygunluk beyanı	12
2.3	Muhasebe politikalarında değişiklikler	13
2.4	Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar	20
2.5	Önemli muhasebe politikalarının özeti	20
2.6	Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları	36
3	İlişkili Taraf Açıklamaları	37
4	Nakit ve Nakit Benzerleri	40
5	Finansal Yatırımlar	40
6	Finansal Borçlar	41
7	Ticari Alacak ve Borçlar	42
8	Diğer Alacak ve Borçlar	43
9	Stoklar	44
10	Peşin Ödenmiş Giderler ve Ertelenmiş Gelirler	45
11	Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	45
12	Maddi Duran Varlıklar	46
13	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	48
14	Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar	49
15	Çalışanlara Sağlanan Faydalar	51
16	Diğer Varlık ve Yükümlülükler	52
17	Sermaye, Yedekler ve Diğer Özkaynak Kalemleri	53
18	Hasılat	54
19	Faaliyet Giderleri	55
20	Çeşit Esasına Göre Sınıflandırılmış Giderler	56
21	Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler ve Giderler	57
22	Finansman Gelirleri ve Giderleri	58
23	Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	58
24	Gelir Vergileri	59
25	Pay Başına Kazanç	64
26	Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler	65
27	Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar	75

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (eski adıyla Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) ("Tümosan" veya "Şirket"), 1975 yılında motor parçaları, aktarma organları ve benzeri teçhizatı üretmek amacıyla kurulmuş, ancak daha sonraları faaliyetlerini dizel motor ve traktör üretiminde yoğunlaştırmıştır. Türkiye'nin ilk dizel motor üreticisi olma özelliğini taşıyan Tümosan, aynı marka ile üretilen traktörlere dizel motor sağlaması yanında, diğer dizel motor araç üreten firmalara da uzun yıllar dizel motor üretimi gerçekleştirmiştir.

Şirket, 18 Ağustos 1998 tarihinde özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve Makine Kimya Enstitüsü Kurumu'na ait Şirket hisseleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmiş ve bir yıl içerisinde de özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasına karar verilmiştir.

Şirket'in 24 Nisan 2000 tarihinde özelleştirme ihalesine 4 firma katılmış, ihale sonucunda Anadolu Ortak Girişim Grubu birinci sırada ve Konya Selçuklu Ortak Girişim Grubu ikinci sırada yer almıştır. İhale sonucunda alıcı olarak belirlenen girişimcilere sırası ile yöneltilen satış sözleşmesinin belirlenen sürelerde imzalanmaması nedeniyle teminatları irat kaydedilmiş ve ihale olumlu olarak sonuçlandırılmamıştır.

İhale sonrasında faaliyetlerine kısıtlı olarak devam eden Tümosan, 7 Şubat 2003 tarihinde Sümer Holding'e bağlanmıştır. Özelleştirilmesi amacıyla ikinci kez ihaleye 2004 yılında çıkmış ve Tümosan varlık satışı ile Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınarak 1 Temmuz 2004 tarihinde devir teslim işlemi tamamlanmıştır.

5 Aralık 2012 tarihinde Şirket'in %26 hissesi Borsa İstanbul A.Ş.'de halka arz edilmiştir. Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.'nin hisse senetleri 5 Aralık 2012'den itibaren Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmektedir.

Şirket'in merkezi ve fabrikası, aşağıdaki adreslerde bulunmaktadır:

Genel müdürlük:

Maltepe Mahallesi Londra Asfaltı Caddesi No:28/1 Topkapı, 34010, Zeytinburnu/İstanbul/Türkiye

Fabrika:

Büyükkayacık Mahallesi Aksaray Çevre Yolu Caddesi No:7/1 Selçuklu/Konya/Türkiye

Şirket'in ortakları ve paylarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Adı/Ünvanı	31 Aralık 2018 Pay Oranı %	31 Aralık 2017 Pay Oranı %
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	60,87	64,59
Muzaffer Albayrak		1,74
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)		1,74
Bayram Albayrak		1,74
Nuri Albayrak		1,74
Kazım Albayrak		1,74
Mustafa Albayrak		1,74
Halka açık kısım	28,69	24,97
Toplam	100,00	100,00

Şirket, ana hissedarı Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmakla beraber, Albayrak Turizm Seyehat İnşaat ve Ticaret A.Ş. ve Albayrak Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

1 Grup'un Organizasyonu ve Faaliyet Konusu (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un çalışan personel sayısı 494'dir (31 Aralık 2017: 563).

Konsolidasyona Dahil Edilen Bağlı Ortaklıklar

Tümosan Döküm A.Ş.: Her türlü döküm ve işleme faaliyeti ve ticareti ile iştigal etmektedir.

Tümosan Savunma A.Ş.: Savunma ve silah sanayi dalında yeni ürünler geliştirme, ARGE faaliyetlerinde bulunma, mevcut ürünlerin üretiminde ve geliştirilmesinde katkıda bulunma, silah ve yan sanayi ürünlerinin üretimi, alım ve satımı iştigal etmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolar, aşağıdaki bağlı ortaklıkların Şirket'e tam konsolidasyon yöntemine göre konsolide edilmesiyle hazırlanmıştır:

Şirket	Kontrol Oranı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tümosan Döküm A.Ş.	% 100	% 100
Tümosan Savunma A.Ş.	% 100	% 100

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

(a) Finansal tabloların hazırlanış şekli

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolar ve dipnotları Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II - 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan ve yürürlüğe girmiş olan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmıştır. TMS; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlardan oluşmaktadır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan "TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

(b) Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen finansal varlıklar ve borçlar ile Yatırım amaçlı gayrimenkuller ve maddi duran varlıklar altında muhasebeleştirilen arazi ve arsalar hariç tarihi maliyetler üzerinden hazırlanmıştır. Gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan yöntemler ayrıca Not 2.5'de belirtilmiştir.

(c) Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK tarafından kabul edilen muhasebe ve raporlama ilkelerine ("SPK Finansal Raporlama Standartları") uygun finansal tablo hazırlayan şirketler için 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının geçerli olmadığını ilan etmiştir. Dolayısıyla, ilişikteki konsolide finansal tablolarda, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren, TMS 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" uygulanmamıştır.

(d) Geçerli para birimi ve raporlama para birimi

İlişikteki finansal tablolar Şirket'in geçerli para birimi olan TL cinsinden sunulmuştur. Bütün finansal bilgiler aksi belirtilmedikçe TL olarak sunulmuştur.

(e) Karşılaştırmalı bilgiler

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un finansal durumu, performansı ve nakit akışındaki eğilimleri belirleyebilmek amacıyla, önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve ilgili farklar ilgili dipnotlarda açıklanır.

Grup 31 Aralık 2017 tarihinde esas faaliyetlerinden diğer giderleri altında muhasebeleştiği 1.655.256 TL tutarındaki kur farkı giderlerini 31 Aralık 2017 tarihli finansal tabloların karşılaştırma döneminde finansman giderleri altında sınıflandırmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (devamı)

(f) Yabancı para

Yabancı para işlemleri, ilgili Şirket'in geçerli para birimine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan geçerli para birimine çevrilmişlerdir. Parasal kalemlere ilişkin yabancı para çevirim farkı kazancı veya zararı, dönem başındaki geçerli para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın etkin faiz oranı ve ödemelerin etkisi düzeltilmesiyle dönem sonundaki yabancı para birimi cinsinden itfa edilmiş tutarın dönem sonu kurundan çevrilmiş tutarı ile arasındaki farkı ifade eder.

Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihteki kurdan geçerli para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden tarihi maliyetiyle ölçülen parasal olmayan kalemler, işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir. Yeniden çevirimle oluşan kur farkları, diğer kapsamlı gelirden kayıtlara alınan nakit akış riskinden korunma araçlarının etkin olan kısmından doğan farklar hariç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

31 Aralık tarihleri itibarıyla sona eren dönemlerde yabancı para paritesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
ABD Doları/TL	5,2609	3,7719
Avro /TL	6,0280	4,5155
İngiliz Sterlin	6,6528	5,0803
İsviçre Frangı	5,3352	3,8548

(g) Konsolidasyon esasları

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla konsolide finansal tablolar, Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının hesaplarını içermektedir.

(i) Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup yatırım yapılan bir işletmeyi değişken getirilerine maruz kaldığı ya da bu değişken getiriler üzerinde hak sahibi olduğu ve bu getirileri yatırım yapılan işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda yatırım yapılan işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların finansal tabloları kontrolün başladığı ve kontrolün sona erdiği tarihe kadar konsolide finansal tablolara dahil edilmektedir.

Aşağıdaki tablo Şirket'in doğrudan veya dolaylı olarak ortak kontrolü altında toplanmış konsolidasyon kapsamına dahil edilen bütün bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla etkin ortaklık ve toplam oy haklarının oranlarını yüzdesel (%) olarak göstermektedir:

Şirket	Kontrol Oranı	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tümosan Döküm A.Ş.	% 100	% 100
Tümosan Savunma A.Ş.	% 100	% 100

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (devamı)

(g) Konsolidasyon esasları (devamı)

(ii) Kontrol gücü olmayan paylar

Kontrol gücü olmayan paylara yapılan düzeltmeler, bağlı ortaklıkların satın alınma tarihindeki net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden hesaplanmaktadır. Grup'un bağlı ortalığındaki paylarında kontrol kaybıyla sonuçlanmayan değişiklikler, özkaynağa ilişkin işlem olarak muhasebeleştirilir.

(iii) Kontrolün kaybedilmesi

Grup, bağlı ortaklıklar üzerindeki kontrolünü kaybetmesi durumunda, bağlı ortaklıkların varlık ve yükümlülüklerini, kontrol gücü olmayan paylarını ve bağlı ortaklıklarla ilgili diğer özkaynaklar altındaki tutarları kayıtlarından çıkarır. Bundan kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir. Önceki bağlı ortaklıklarında kalan paylar kontrolün kaybedildiği gün itibarıyla gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür.

(iv) Konsolidasyon eliminasyon işlemleri

Konsolide finansal tabloların hazırlanması aşamasında grup içi bakiyeler, işlemler ve grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelirler ve giderler karşılıklı olarak silinmektedir. Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelirler, Grup'un yatırımdaki payı oranında yatırımdan silinmektedir. Herhangi bir değer düşüklüğü söz konusu değil ise gerçekleşmemiş zararlar da gerçekleşmemiş gelirlerdeki gibi aynı şekilde aynı şekilde silinmektedir.

2.2 TMS'ye uygunluk beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGG") tarafından yayımlanan ve yürürlüğe girmiş olan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmıştır.

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Şirket ve bağlı ortaklıklarını yasal kayıtlarına dayanarak yapılan sınıflama ve düzeltmelerle, finansal tabloların gerçeği yansıtması ilkesi doğrultusunda, TMS'ye uygun olarak hazırlanmıştır.

Şirket ve bağlı ortaklıklarının, muhasebe kayıtlarını Tek Düzen Hesap Planı, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Vergi Kanunları'na uygun olarak tutmakta ve yasal finansal tablolarını da buna uygun olarak TL bazında hazırlamaktadır.

Konsolide finansal raporlar Şirket Yönetim Kurulu tarafından 8 Mart 2019 tarihinde onaylanmıştır. Şirket Genel Kurulu ve bazı düzenleyici kuruluşlar finansal tabloların yayınlanmasından sonra değiştirme hakkına sahiptir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler

1 Ocak-31 Aralık 2018 hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları, aşağıda belirtilen ve 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 9 “Finansal Araçlar” ve TFRS 15 “Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat” Standartları ve Grup’un ihtiyarı olarak yatırım amaçlı gayrimenkullerin ilk kayda alma sonrası ölçme ilkesini maliyet yöntemden gerçeğe uygun değer yöntemine geçiş haricinde, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tablolar ile tutarlı olarak uygulanmıştır.

Finansal Tablolara Etkileri

Şirket, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerinin ilk kayda alma sonrası ölçme ilkesini maliyet bedel yönteminden gerçeğe uygun değer yöntemine geçmiştir. Şirket TMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” ve TMS 8 “Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar” standartları kapsamında söz konusu yatırım amaçlı gayrimenkullerin geçmişe ait gerçeğe uygun değerlerine ilişkin güvenilir ve ihtiyaca uygun bilgi olmadığı için söz konusu muhasebe politikası değişikliğini ileriye dönük olarak 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla uygulamış ve açılış bakiyelerini yeniden düzenlememiştir.

Şirket, 1 Ocak 2018 tarihinde başlayan hesap döneminde TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standartlarını uygulamıştır ve ilgili standartların finansal tablolara etkileri aşağıda, uygulanan güncel muhasebe politikaları ise Not 2.5’da açıklanmıştır.

TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı uygulamasında Şirket, sınıflandırma ve ölçüm (değer düşüklüğü dahil) değişiklikleri ile ilgili önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgilerin yeniden düzenlenmemesine izin veren muafiyetten yararlanmıştır. TFRS 9’un uygulanmasından kaynaklanan finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin kayıtlı değerindeki farklılıklar 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar karları içerisinde muhasebeleştirilmiştir.

Şirket, TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardını 1 Ocak 2018 tarihinde ilk defa uygulamanın kümülatif etkisiyle geriye dönük olarak uygulamıştır. İlk defa uygulama sonucu oluşan kümülatif etki fark düzeltmesi olarak 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar karları içerisinde muhasebeleştirilmiş olup, önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir.

TFRS 9 ve TFRS 15 standartlarının uygulamasının 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablosu ve aynı tarihte sona eren 12 aylık hesap dönemine ait kar veya zarar tablosuna etkileri aşağıda sunulmuştur:

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler (devamı)

Sınıflandırma ve Ölçüm

Şirket, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Şirket, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. TFRS 9, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

“İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Şirket’in itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, “nakit ve nakit benzerleri”, “ticari alacaklar”, “diğer alacaklar” ve “finansal yatırımlar” kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

“Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Şirket, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

“Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler (devamı)

Sınıflandırma ve Ölçüm (devamı)

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda yapılan sınıflandırmalara ilişkin değişikliklerin finansal varlıkların ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır.

Sınıflandırma ve Ölçüm	TMS 39’a sınıflandırma	TFRS-9’a göre yeni sınıflandırma
Finansal varlıklar		
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Vadeye kadar elde tutulacak	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Diğer alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal Borçlar		
Finansal borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	– İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarar yansıtılan
Diğer borçlar	– İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler (devamı)

Değer Düşüklüğü

Şirket, TFRS 9'un yeni beklenen kredi zararları modeline uygun olarak finansal varlıklara ilişkin değer düşüklüğü ayırma metodolojisinde değişiklik yapmıştır. İlk defa 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda etkilerini finansal tablolara yansıtmış olup, detaylı yapılan analiz çalışmaları sonucunda açılıştan gelen etkiyi yeniden ölçmüştür. Söz konusu değişikliğin Şirket'in 1 Ocak 2018 tarihli geçmiş yıllar karlarına etkisi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018
Geçmiş Yıl Karları, Raporlanan	107.798.094
Nakit ve Nakit benzerleri değer düşüklüğü karşılığı	--
Kısa Vadeli finansal yatırımlar değer düşüklüğü	--
Uzun Vadeli finansal yatırımlar değer düşüklüğü	--
Şüpheli ticari alacak karşılığı düzeltmesi	(292.836)
Ertelenmiş Vergi Etkisi	--
Kontrol gücü olmayan payların etkisi	--
Toplam	(292.836)

Geçmiş Yıl Karları, Yeniden düzenlenmiş	107.505.258
---	-------------

Topluluk beklenen kredi zararları modeline göre aşağıdaki finansal varlıklar için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır:

- Nakit ve nakit benzerleri
- Finansal yatırımlar
- Ticari alacaklar
- Diğer alacaklar

Şirket, söz konusu finansal varlıkların beklenen kredi zararlarını hesaplamak için TFRS 9'daki basitleştirilmiş yaklaşımı kullanmaktadır. Bu yöntem tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir.

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup muhasebe politikalarını bir önceki yıl ile tutarlı olarak uygulamıştır. Henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanması Şirket tarafından benimsenmemiş standartlar, değişiklikler ve yorumlar aşağıdaki gibidir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

TFRS 16 Kiralamalar

KGK tarafından TFRS 16 “Kiralamalar” Standardı 16 Nisan 2018 tarihinde yayınlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut TMS 17 “Kiralama İşlemleri” Standardının, TFRS Yorum 4 “Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi” ve TMS Yorum 15 “Faaliyet Kiralamaları – Teşvikler” yorumlarının yerini almakta ve TMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. TFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. TFRS 16, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olmakla birlikte, erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, TFRS 16’nın uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

KGK tarafından 24 Mayıs 2018’de gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını belirlemek üzere TFRS Yorum 23 “Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler” Yorumu yayımlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. TMS 12 “Gelir Vergileri”, cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. TFRS Yorum 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını açıklığa kavuşturmak suretiyle TMS 12’de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu Yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS Yorum 23’ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'ndaki ("UFRS") değişiklikler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayınlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayımlanan fakat halihazırda KGK tarafından yayımlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

UFRS'deki iyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için yayınlanan "UFRS'de Yıllık İyileştirmeler / 2015-2017 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olunan paylardaki artışını nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (özkaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabılır kar tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kar veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların – veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın - finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler (devamı)

UMS 19’daki değişiklikler-Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi

UMSK tarafından 7 Şubat 2018’de, Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi (UMS 19’daki Değişiklikler) başlıklı değişiklik yayımlanmıştır. Yapılan değişikliklerle, planda yaşanan bir değişikliğin veya küçülmenin yanı sıra yükümlülüklerin yerine getirilmesinin muhasebeleştirilmesine açıklık getirilmektedir. Bir şirket bundan sonra dönemin hizmet maliyetini ve net faiz maliyetini belirlemek için güncellenen cari aktüeryal varsayımları kullanacak ve plana ilişkin herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde ortaya çıkan kazanç veya zararların hesaplanmasında varlık tavanından kaynaklanan etkiyi dikkate almayacak olup, bu durumun etkileri diğer kapsamlı gelir içerisinde ayrı olarak ele alınacaktır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 19 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UMSK tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar

UMS 1 ve UMS 8’deki Değişiklikler - Önemlilik Tanımı

Ekim 2018’de, UMSK “önemlilik tanımı” değişikliğini yayımlamıştır (UMS 1 ve UMS 8’de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, “önemlilik” tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının UFRS’ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. UMS 1 ve UMS 8’deki Değişiklikler’in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 1 ve UMS 8’in uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlenmesinde güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. Değişiklikler bir konsantrasyon testi kullanılmasına yönelik bir seçimlik hak içermektedir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezse veya test başarısız olursa, o zaman değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. UFRS 3’deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 3’ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.4 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise; değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise; hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti

(a) Finansal araçlar

(i) Finansal Varlıklar

Sınıflandırma

Şirket, finansal varlıklarını "itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıklar", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar" ve "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar" olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır.

Şirket, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. Şirket'in finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Muhasebeleştirme ve Ölçümleme

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Şirket'in itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Şirket, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüer kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(a) Finansal araçlar (devamı)

(i) Finansal Varlıklar (devamı)

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Şirket, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Şirket tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür;

– 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

– Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır. Topluluk, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir.

Ticari Alacaklar

Alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilirler. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığından düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir.

Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gelirleri/giderleri ile kur farkı kar/zararları, kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler/Giderler" hesabı içerisinde muhasebeleştirilirler.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(a) Finansal araçlar (devamı)

(i) Finansal Varlıklar (devamı)

Şirket, fatura alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil ettiği durumlarda faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Şirket'in tahsilat riskinin devam ettiği tutarlar ise finansal tablolarda taşınmaya devam etmekte, bu alacaklar karşılığında faktoring şirketinden alınan avans, finansal tablolarda "Borçlanmalar" hesabı altında faktoring işlemlerinden borçlar olarak gösterilmektedir.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, eldeki nakit, vadesiz mevduat ve vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, nakde kolayca çevrilebilen ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Vadesi 3 aydan daha uzun 1 yıldan kısa olan banka mevduatları kısa vadeli finansal yatırımlar altında sınıflandırılır.

(ii) Finansal Yükümlülükler

Finansal yükümlülükler, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Finansal yükümlülükler özkaynağa dayalı finansal araçlar ve diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Özkaynağa Dayalı Finansal Araçlar

Ana ortaklık dışı paylara verilen satın alma opsiyonları ile ilgili finansal yükümlülükler söz konusu opsiyonun itfa planına uygun olarak indirgenmiş değeri üzerinden finansal tablolara yansıtılır.

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi; finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Ticari Borçlar

Ticari borçlar, olağan faaliyetler içerisinde tedarikçilerden sağlanan mal ve hizmetlere ilişkin yapılması gereken ödemeleri ifade etmektedir. Ticari borçlar, ilk olarak gerçeğe uygun değerinden ve müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülürler.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(b) Maddi duran varlıklar

(i) Muhasebeleştirme ve ölçüm

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve her türlü değer düşüklüğü karşılığı düşülerek ölçülmürler.

Maliyet, varlık alımlarıyla doğrudan ilişkilendirilebilen harcamaları içermektedir. Grup tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti aşağıdaki kalemleri içermektedir:

- Malzeme ve doğrudan işçilik maliyetleri;
- Varlığın Grup'un kullanım amacına uygun olarak çalışır hale getirilmesiyle doğrudan ilişkilendirilebilen maliyetler;
- Grup'un varlığı elden çıkarma veya bulunduğu sahayı eski haline getirme yükümlülüğü bulunması durumunda parçalarının sökümüne veya restorasyonuna, parçaların yer değiştirmesine ve yerleştirildiği alanın restorasyonuna ilişkin maliyetler ve
- Aktifleştirilmiş borçlanma maliyetleri.

Maliyetler, yabancı para ile satın alınan maddi duran varlıklar için, özellikli nakit akışı riskinden korunma işlemlerinden doğan kazanç veya kayıpların özkaynaktan transferlerini içerir. Satın alınan yazılım, ilgili ekipmanın kullanılabilmesi için tamamlayıcı unsur olduğunda ekipmanın parçası olarak aktifleştirilir.

Maddi duran varlıkları oluşturan parçalar farklı faydalı ömürlere sahip olduğunda bunlar maddi duran varlığın ayrı kısımları (önemli parçaları) olarak muhasebeleştirilir.

Arazi ve arsalar yeniden değerlendirme yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. Değer artışları Özkaynaklar altında "Yeniden değerlendirme ölçüm kazanç ve kayıpları" altında muhasebeleştirilmektedir.

Bir maddi varlığın elden çıkartılmasıyla oluşan kazanç veya kayıplar. (Söz konusu maddi duran varlığın elden çıkartılmasıyla elde edilen net tutar ile defter değeri arasındaki hesaplanan fark) kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Grup'un, 1 Ocak 2005 tarihinden önce satın alınan maddi duran varlıklar 31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla enflasyonun etkilerine göre düzeltilmiş maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve kalıcı değer kayıpları düşülerek; 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren satın alınan maddi duran varlıklar ise maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve kalıcı değer kayıpları düşülerek yansıtılmıştır.

(ii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan yapılan harcamalar sadece bu harcamalar sonucunda ileride oluşacak ekonomik faydaların Grup'a aktarılmasının mümkün olduğu durumlarda aktifleştirilebilir. Devam eden onarım ve bakım yapıldıkça gider olarak muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(b) Maddi duran varlıklar (devamı)

(iii) Amortisman

Maddi duran varlık kalemleri, hali hazırda kullanılabilir oldukları veya Grup tarafından inşa edilen varlıklar için bu varlıkların tamamlandığı ve kullanıma hazır hale geldikleri gün itibariyle amortismanına tabi tutulurlar.

Amortisman, maddi duran varlık kalemlerinin maliyetlerinden tahmini kalıntı değerlerinin düşülmesinden sonra, bu kalemlerin tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal yöntem ile hesaplanmaktadır. Amortisman, başka bir varlığın defter değerine dahil edilmediği sürece, genellikle kar veya zararda muhasebeleştirilir. Kiralanan varlıklar, Grup kiralanan varlığın mülkiyetini kiralama sonunda makul bir kesinlikte üzerine almayacaksa, varlığın kiralama süresi ile faydalı ömürden kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulur. Arazi amortismanına tabi değildir.

Cari ve karşılaştırmalı dönemlerde önemli maddi duran varlık kalemlerinin tahmin edilen faydalı ömürler aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Ömür (Yıl)
Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri	15
Binalar	36-50
Makine ve teçhizatlar	3-24
Motorlu taşıtlar	4-7
Demirbaşlar	3-50
Özel Maliyetler	5-17

Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama tarihi itibariyle gözden geçirilir ve gerektiğinde düzeltilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(c) Maddi olmayan duran varlıklar

(i) Muhasebeleştirme ve ölçüm

Grup tarafından satın alınmış ve belirli bir faydalı ömre sahip diğer maddi olmayan duran varlıklar maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer düşüklükleri çıkarılarak ölçülür.

(ii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan oluşan maliyetler, yalnızca ilişkili oldukları maddi olmayan duran varlıkların gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı bir etkiye sahipse aktifleştirilir. Diğer tüm harcamalar, içsel olarak üretilen şerefiye ve ticari markalar da dahil olmak üzere oluştuğu zaman kar veya zararda muhasebeleştirilir.

(iii) İtfa payları

Şerefiye dışında kalan maddi olmayan duran varlık kalemleri için itfa payları, kullanıma hazır oldukları tarihten itibaren ilgili varlıkların tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal itfa yöntemi kullanılarak kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Cari ve karşılaştırmalı dönemlerde tahmin edilen faydalı ömürler aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Ömür (Yıl)
Haklar	15
Geliştirme Giderleri	10

İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama tarihi itibarıyla gözden geçirilir ve gerektiğinde düzeltilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

d) Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler. Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değerleri ile ölçülür. Gerçeğe uygun değer artış ve azalışları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağını belirlenmesi durumunda bilanço dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar, oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

Transferler, yatırım amaçlı gayrimenkullerin kullanımında bir değişiklik olduğunda yapılır. Gerçeğe uygun değer esasına göre izlenen yatırım amaçlı gayrimenkulden, sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul sınıfına yapılan bir transferde, transfer sonrasında yapılan muhasebeleştirme işlemindeki tahmini maliyeti, anılan gayrimenkulün kullanım şeklindeki değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değeridir. Sahibi tarafından kullanılan bir gayrimenkulün, gerçeğe uygun değer esasına göre gösterilecek yatırım amaçlı bir gayrimenkule dönüşmesi durumunda, işletme, kullandığı değişikliğin gerçekleştiği tarihe kadar “Maddi Duran Varlıklar” a uygulanan muhasebe politikasını uygular.

Faaliyet kiralaması çerçevesinde kiralanmış gayrimenkuller, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmamıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(e) Varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

Finansal olmayan varlıklar

Grup, her bir raporlama tarihinde, stoklar ve ertelenmiş vergi varlıkları dışında kalan finansal olmayan varlıklar için değer düşüklüğü göstergesi olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Şerefiye ve belirsiz faydalı ömre sahip varlıklar için geri kazanılabilir tutar her sene aynı dönemde tahmin edilir. Bir varlıkla ilgili nakit yaratan birimin (“NYB”) defter değeri geri kazanılabilir tutarını aşıyorsa değer düşüklüğü gideri kayıtlara alınır.

Bir varlığın veya NYB'nin geri kazanılabilir tutarı satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanıdır. Kullanım değeri, ilerideki nakit akışlarının ilgili varlık ya da NYB'deki belirli riskleri ve paranın zaman değerini yansıtan cari piyasa değerlendirmelerini göstermek için vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesi ile bulunur. Değer düşüklüğü testi için, ayrı ayrı test edilemeyen varlıklar, gruplanmak suretiyle, diğer varlıklar ve varlık gruplarından bağımsız olarak sürdürülebilir faaliyetlerden nakit girişi yaratan en küçük birimlere ya da NYB'lere ayrılır. Faaliyet bölümü tavanı testine tabi olmak şartıyla, şerefiyenin dağıtılmış olduğu NYB'ler şerefiye değer düşüklüğü testinin yapıldığı seviyede toparlanır, böylelikle şerefiyenin iç raporlama amaçlı izlendiği en düşük seviye yansıtılır. İşletme birleşmesinde ortaya çıkan şerefiye. Değer düşüklüğü testi için birleşme sinerjisinden yararlanması beklenen NYB'lere dağıtılır.

Değer düşüklüğü zararları kar veya zararda muhasebeleştirilir. NYB'lerden kaynaklanan ve muhasebeleştirilen değer düşüklüğü karşılığı öncelikle NYB'lere (NYB gruplarına) dağıtılan şerefiyenin defter değerlerinden daha sonra NYB'lerdeki (NYB gruplarındaki) diğer varlıkların defter değerlerinden oransal esasa göre düşülür.

Şerefiyede meydana gelen değer düşüklüğü zararı geri çevrilmez. Diğer varlıklarda ise önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklükleri bu varlığın değer düşüklüğü kayıtlara alınmasaydı, söz konusu varlık için belirlenecek olan defter değerinin amortisman veya itfa payları düşüldükten sonraki tutarını aşmayacak ölçüde geri çevrilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(f) Çalışanlara sağlanan faydalar

(i) Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye'deki mevcut Türk İş Kanunu gereğince; Grup, çalışanların emeklilik nedeniyle işten ayrılan çalışanlarına belirli miktarlarda ödeme yapmakla yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı Grup'un çalışanlarının emekli olması durumunda gelecekte tahmini muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değerini ifade etmektedir. Kıdem tazminatı karşılığı tüm çalışanlar bu tür bir ödemeye hak kazanmış gibi hesaplanmış olup finansal tablolarda tahakkuk esası ile yansıtılmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, Hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanına göre hesaplanmıştır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı tavanları, sırasıyla, 5.434 TL ve 4.732 TL tutarındadır.

Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre, şirketlerin belirli fayda planlarını aktüeryal değerlendirme yöntemlerine göre hesaplamaları gerekmektedir. Buna göre, ilişikteki finansal tablolardaki toplam yükümlülüğü bulmak için kullanılan emeklilik tahminlerinin olasılığını hesaplarken 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kullanılan temel istatistik varsayımlar Not 15'de açıklanmıştır.

Aktüeryal farklar hariç kıdem tazminatı karşılığında meydana gelen bütün değişiklikler kar veya zarara kaydedilir. Aktüeryal farklar ise kar zarara yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelirler içerisinde "Aktüeryal kazanç/(kayıp)" hesabında kayıtlara alınmakta ve doğrudan özkaynak altında gösterilmektedir.

(ii) Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli fayda yükümlülükleri iskonto edilmeksizin ölçülür ve ilgili hizmet verildikçe giderleştirilir. Çalışanlarının geçmiş hizmetleri sonucunda Grup'un yasal veya zımni kabulden doğan, ödemekle yükümlü olduğu ve bu yükümlülüğün güvenilir olarak tahmin edilebildiği durumlarda kısa vadeli nakit ikramiye veya kar paylaşım planları kapsamında ödenmesi beklenen tutarlar için bir yükümlülük kaydedilir. Çalışanlara sağlanan kısa vadeli karşılıklar, ikramiye karşılıkları ve kullanılmamış izin hakları karşılıklarından oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(g) Raporlama döneminden sonraki olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektirmeyen olaylar, önemli olması durumunda, finansal tablo dipnotlarında açıklanmıştır.

(h) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda çıkışlarının muhtemel olması ve yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumlarında karşılık ayrılır. Karşılıklar, ilerideki tahmini nakit akışlarının paranın zaman değeri ve yükümlülüğe özel riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesiyle belirlenir. İskonto tutarı finansal gider olarak muhasebeleştirilir.

(i) Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler

Eğer Grup bir sözleşmeden beklediği faydalar sözleşme kapsamında yükümlülüğünü yerine getirmek için katlandığı kaçınılmaz maliyetlerin altında ise bu gibi ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler için karşılık ayrılır. Karşılık, sözleşmenin feshedilmesi sonucu beklenen maliyetin bugünkü değeri ile sözleşmenin devam etmesinden dolayı oluşması beklenen net maliyetin bugünkü değerinin düşük olanı ile ölçülür. Bir karşılık ayırmadan önce, Şirket sözleşme ile ilgili varlıklara değer düşüklüğü muhasebeleştirir.

(i) Hasılatın kaydedilmesi

Şirket, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı finansal tablolarına kaydeder. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) varlık devredilmiş olur.

Şirket aşağıda yer alan temel prensipler doğrultusunda hasılatı finansal tablolarına kaydetmektedir:

- (a) Müşteriler ile sözleşmeleri belirlenmesi
- (b) Sözleşmedeki performans yükümlülüklerini belirlenmesi
- (c) Sözleşmedeki işlem fiyatını saptanması
- (d) İşlem fiyatını sözleşmedeki performans yükümlülüklerine bölüştürülmesi
- (e) Her performans yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi

Şirket aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- (a) Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uyarınca) onaylamış ve kendi edimlerini ifa etmeyi taahhüt etmektedir,
- (b) Şirket her bir tarafın devredeceği mal veya hizmetlerle ilgili hakları tanımlayabilmektedir,
- (c) Şirket devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili ödeme koşulları tanımlayabilmektedir,
- (d) Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- (e) Şirket'in müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(i) Hasılatın kaydedilmesi (devamı)

Bir bedelin tahsil edilebilirliğinin muhtemel olup olmadığını değerlendirirken işletme, sadece müşterinin bu bedeli vadesinde ödeyebilmesini ve buna ilişkin niyetini dikkate alır.

Hizmet gelirleri hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilir. Bir yıldan uzun süreli bakım onarım sözleşmeleri kapsamındaki hizmet gelirleri, sözleşme dönemlerine eşit olarak yayılarak muhasebeleştirilir ve ileriki dönemlere ait tutarlar finansal tablolara ertelenmiş gelir olarak yansıtılır.

Satışların içerisinde önemli bir finansman maliyeti bulunması durumunda, makul bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman maliyeti içerisinde yer alan zımni faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Şirket, Türkiye'nin muhtelif yerlerindeki bayileri aracılığıyla Tümosan markası ile traktör satışı yapmaktadır. Bu satışlarına paralel olarak müşterilerine yetkili servis hizmeti de sunmaktadır.

(j) Devlet teşvikleri

Alınan koşulsuz devlet teşvikleri, bu teşviklerin alacak durumuna gelmesi halinde kar veya zararda diğer gelirler altında muhasebeleştirilir. Diğer devlet teşvikleri, Grup'un teşvikle ilgili gerekli koşulları sağlayacağı ve bu teşvikin alınacağı hakkında yeterli güvencenin bulunması durumunda gerçeğe uygun değerleri ile ertelenmiş gelir olarak kaydedilirler ve daha sonra varlığın faydalı ömrü boyunca sistematik olarak kar veya zararda diğer gelirler altında muhasebeleştirilirler.

Grup'a katlandığı maliyetlerle ilgili verilen teşvikler, maliyetlerin oluştuğu dönemlerde sistematik olarak kar veya zararda diğer gelirler altında muhasebeleştirilirler.

(k) İlişkili taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında taraf, Grup ile ilişkili sayılır:

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:

- (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
- (ii) Grup üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması veya
- (iii) Grup üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Grup'un bir iştiraki olması;

(c) Tarafın, Grup'un ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;

(d) Tarafın, Grup'un veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;

(e) Tarafın, (a) ya da (d)'de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;

(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması;

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(k) İlişkili taraflar (devamı)

(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

(l) Kiralama işlemleri

(i) Kiralanan varlıklar

Varlığın sahipliğine ilişkin önemli bütün risk ve getirilerin Grup'a devrolduğu kiralama işlemleri yoluyla kullanılan varlıklar finansal kiralama olarak sınıflandırılmıştır. İlk olarak finansal kiralama yoluyla elde edilen sabit kıymetler ilgili varlığın gerçeğe uygun değeri ile asgari finansal kiralama ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden ölçülür. İlk kayıtlara alınmasını takiben ise ilgili varlık için geçerli olan muhasebe politikalarına göre muhasebeleştirilir.

Diğer kiralamalar altında kullanılan varlıklar faaliyet kiralaması olarak sınıflanır ve Grup'un finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmez.

(ii) Kiralama ödemeleri

Faaliyet kiralamaları kapsamında yapılan ödemeler kira süresince doğrusal yöntemle kar veya zararda muhasebeleştirilir. Alınan kira teşvikleri kira süresince toplam kira giderlerinin bir parçası olarak muhasebeleştirilir.

Finansal kiralama kapsamında yapılan asgari kira ödemeleri, finansal giderler ve kalan yükümlülüğün azaltılması olarak paylaşılır. Finansal giderler, yükümlülüğün kalan bakiyesi üzerinden sabit dönem faiz oranı belirlenecek şekilde kira süresince her bir döneme dağıtılır.

(iii) Bir sözleşmenin kira unsuru içerip içermediğinin belirlenmesi

Bir sözleşmenin başlangıcında; Grup, bu sözleşmenin bir kira sözleşmesi veya kira unsuru içeren bir sözleşme olup olmadığını belirler. Bu durum aşağıdaki iki koşulda sağlanır:

- Sözleşmenin gerçekleşmesi kendine özgü bir varlığın veya varlıkların kullanılmasına bağlı ise; ve
- Sözleşme belirtilen varlıkların kullanım hakkını içeriyorsa.

Sözleşmenin başlangıcında veya yeniden değerlendirilmesine takiben Grup, böyle bir sözleşmenin gerektirdiği ödemeleri kiralama ve diğer konular için yapılan ödemeler olarak gerçeğe uygun nispi değerlerine göre ayırır. Grup, bir finansal kiralama sözleşmesiyle ilgili olarak ödemelerin güvenilir bir şekilde ayrılmasının mümkün olmadığına karar verirse, ilgili varlığın gerçeğe uygun değeri kadar bir varlık ve bir yükümlülük muhasebeleştirilir. Sonradan ödemeler yapıldıkça yükümlülük azalır ve yükümlülük üzerine ilave edilen finansal giderler Grup'un alternatif borçlanma oranı kullanılarak kaydedilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(m) Finansman gelirleri ve finansman giderleri

Finansman gelirleri, nakit ve nakit benzerlerinden elde edilen faiz gelirlerini kar veya zararda muhasebeleştirilen riskten korunma amaçlı elde tutulan finansal araçlardan elde edilen gelirleri ve önceden diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş net kazançların sınıflamalarını içerir. Faiz geliri, etkin faiz yöntemi kullanılarak tahakkuk esasına göre kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Finansman giderleri, alınan kredilerin faiz giderleri, nakit ve nakit benzerleri ve finansal yükümlülükler üzerinde kaydedilen değer düşüklüğü zararları ve kur farklarını içerir.

Bir özellikli varlık satın alımı, inşası veya üretimiyle doğrudan ilgili olmayan borçlanma maliyetleri etkin faiz yöntemi kullanılarak kar veya zararda muhasebeleştirilir. Finansal varlık ve yükümlülüklerin üzerindeki kur farkı gelir ve giderleri kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre finansal gelirler veya finansal giderler içerisinde net olarak raporlanır.

(n) Vergi

Dönem karı üzerindeki gelir vergisi yükümlülüğü, cari dönem vergisi ve ertelenen vergiyi içermektedir. Cari dönem vergisi ve ertelenen vergi doğrudan özkaynaklarda veya diğer kapsamlı gelir tablosunda kayıtlara alınan kalemlerin vergi etkileri hariç kar veya zarar hesaplarında muhasebeleştirilir.

(i) Dönem vergisi

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili düzeltme kayıtlarını da içerir. Dönem vergi yükümlülüğü aynı zamanda temettü dağıtım bildirimlerinden kaynaklanan vergi yükümlülüklerini de içerir. Türkiye'deki uygulama detayları Not 24'te verilmiştir.

(ii) Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan defter değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Aşağıdaki durumlarda meydana gelen geçici farklar için ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez:

- Bir işletme birleşmesi olmayan ve ne muhasebe karını ne de vergiye tabi kar veya zararı etkilemeyen bir işlem sonucu oluşan varlık veya yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında ortaya çıkan geçici farklar;
- Öngörülebilir bir gelecekteki tersine dönmesi muhtemel olmayan ve Grup'un geri çevrim zamanını kontrol edebildiği bağlı ortaklık, iştirak ve müştereken kontrol edilen işletmelerdeki yatırımlarıyla ilgili geçici farklar ve
- Şerefiyenin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında oluşan vergilendirilebilir geçici farklar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(n) Vergi (devamı)

(ii) Ertelenmiş vergi (devamı)

Grup, ertelenmiş vergi borçlarını ve ertelenmiş vergi varlıklarını, varlıklarının defter değerlerini ne şekilde geri kazanacağı veya borçlarını ne şekilde ödeyeceği ile ilgili raporlama dönemi sonundaki beklentilerinin vergisel sonuçlarıyla tutarlı bir şekilde ölçer. Gerçeğe uygun değer yöntemi kullanılarak ölçülen yatırım amaçlı gayrimenkuller için, söz konusu yatırım amaçlı gayrimenkulün defter değerinin satış yoluyla geri kazanılacağına ilişkin aksi ispat edilene kadar geçerli bir varsayım bulunmaktadır.

Ertelenmiş vergi, raporlama dönem sonu itibariyle geçici farkların geri çevrileceği zamandaki yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranı ile ölçülür.

Ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü, yasal olarak dönem vergi varlıklarını dönem vergi yükümlülüklerine mahsup etme hakkının olması ve aynı vergi mükellefi olması veya vergiye tabi işletmeler farklı işletmeler olmakla birlikte bu işletmeler vergi borçlarını ve vergi alacaklarını ya net esasa göre yerine getirecek veya tahsilat ve ödemeyi ayrı ayrı ancak aynı zamanda yapacak olması durumunda mahsuplaştırılabilmektedir.

Kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir kar elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

(iii) Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gereken ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Grup'un mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(o) Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda döneme ilişkin nakit akımları işletme yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un faaliyet alanına giren konulardan kaynaklanan nakit akımlarını gösterir. Grup, işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akımlarını, net kar/zararın gayri nakdi işlemlerin geçmiş ya da gelecek işlemlerle ilgili nakit giriş ve çıkışları tahakkuklarının veya ertelemelerinin ve yatırım veya finansman ile ilgili nakit akımlarına ilişkin gelir veya gider kalemlerinin etkilerine göre düzeltildiği dolaylı yöntemle gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, kasa ve bankalardaki üç aydan kısa vadeli mevduat, olduğu tarihte vadesi üç ayı geçmeyen ve değer kaybetme riski bulunmayan kısa vadeli yüksek likiditeye sahip yatırımları ifade etmektedir.

(p) Temettüleri

Temettü alacakları, beyan edildikleri dönemde gelir olarak kaydedilir. Temettü borçları kar dağıtımının bir unsuru olarak, Genel Kurul'da kar dağıtım kararının alındığı dönemde finansal tablolara yansıtılır.

(q) Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Grup'un ürün veya hizmet grubu sunumunda risk ve getiri açısından diğer faaliyet alanlarından farklı özellikler taşıyan, ayırt edilebilir faaliyet bölümünün ve farklı risk ve getiri özelliklerine sahip ayırt edilebilir coğrafi bölümünün olmaması nedeniyle bölümlere göre raporlama yapılmamıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

(r) Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, sabit kıymet satış gelirlerinden ve kar veya zarara kaydedilen kazançlardan oluşmaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden giderler, sabit kıymet satış zararları ve kar veya zarara kaydedilen kayıplardan oluşmaktadır.

(s) Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, tahakkuk tutarı etkin faiz yöntemiyle hesaplanarak kaydedilen mevduat faiz gelirleri, konusu kalmayan şüpheli alacak veya stok karşılıklarından gelirler, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı gelirleri yatırım amaçlı gayrimenkullerin değer artışları ve diğer faaliyetlerle ilgili gelirlerden oluşmaktadır.

Esas faaliyetlerden diğer giderler, şüpheli alacak veya stok karşılık giderleri, bağışlar, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı giderleri ve diğer faaliyetlerle ilgili giderlerden oluşmaktadır.

Kur farkı gelir veya giderleri kur farkı hareketlerinin şirket bazında net gelir ya da net gider durumunda olmasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler veya esas faaliyetlerden diğer giderler içerisinde net tutarlarıyla gösterilmektedir.

(t) Gerçeğe uygun değer belirlenmesi

Grup'un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Gerçeğe uygun değerler ölçme ve açıklama amacıyla aşağıdaki yöntemlerle belirlenmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

(i) Ticari ve diğer alacaklar

Ticari ve diğer alacakların gerçeğe uygun değerleri gelecekteki nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile indirgenmesiyle bulunacak değer olarak tahmin edilir. Belirli bir faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar indirgenme etkisinin önemsiz olması durumunda orijinal fatura tutarından değerlendirilir. Bu gerçeğe uygun değerler ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir.

(ii) Diğer türev olmayan finansal yükümlülükler

Diğer türev olmayan finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri, ilk muhasebeleştirme sırasında ve açıklama amacıyla her raporlama dönemi sonunda belirlenir. Gerçeğe uygun değer, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının ölçüm tarihindeki piyasa faiz oranları ile bugünkü değere indirgenmesi ile hesaplanmaktadır. Dönüştürülebilir senetlerin yükümlülük kısmı ile ilgili olarak, piyasa faiz oranı. Dönüştürme seçeneği olmayan benzer yükümlülükler referans verilerek belirlenir. Finansal kiralama işlemleri için piyasa faizi benzer kira anlaşmalarına göre belirlenir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

---

2 Finansal Tabloların Sunumuna İlişkin Esaslar (devamı)

2.6 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların TFRS’ye uygun olarak hazırlanması, yönetimin, politikaların uygulanması ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen kararlar, tahminler ve varsayımlar yapmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir.

Bu finansal tabloların hazırlanması sırasında Grup’un muhasebe politikalarının uygulamasında yönetim tarafından yapılan önemli değerlendirmeler ile tahmindeki belirsizliğin temel kaynakları 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolarda uygulananlar ile tutarlıdır.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellemenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde önemli etkisi olan tahminlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

- Not 2.5 (b, c) Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri
- Not 7 Ticari alacaklar değer düşüklüğü karşılığı
- Not 11 Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerleri
- Not 12 Arazi ve arsaların gerçeğe uygun değerleri
- Not 14 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler
- Not 15 Kıdem tazminatı karşılığında kullanılan varsayımlar
- Not 24 Vergi varlık ve yükümlülükleri
- Not 26 Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

3 İlişkili Taraf Açıklamaları

Finansal tablolarda ortaklar, önemli yönetim personeli ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler ile birlikte, iştirak ve müştereken kontrol edilen ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. Grup'un normal faaliyetlerini sürdürmesi esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapılmıştır.

Grup ile diğer ilişkili taraflar arasındaki işlemlerin detayları aşağıda açıklanmıştır.

Grup'un bu dipnotta açıklanan bazı ilişkili tarafları ve Grup ile olan ilişkileri aşağıdaki gibidir. Bu şirketler Albayrak ailesi tarafından kontrol edilmekte olup ilişkili taraf olarak sunulmuştur.

İlişkili taraf

Tanım

Albayrak Turizm Seyahat İnşaat Tic. A.Ş. ("Albayrak İnşaat")	Ortak
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş. ("Ereğli Tekstil")	Ortak
Albayrak Holding A.Ş. ("Albayrak Holding")	İlişkili Taraf
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ("Albil")	İlişkili Taraf
Birlikte Dağıtım A.Ş. ("Birlikte Dağıtım")	İlişkili Taraf
Birun Otelcilik A.Ş. ("Birun Otelcilik")	İlişkili Taraf
Kademe Atık Teknolojileri San.A.Ş. ("Kademe Atık")	İlişkili Taraf
Platform Tur. Taş. Gıda İnş. Tem. Hiz. San.ve Tic. A.Ş. ("Platform Turizm")	İlişkili Taraf
Reklam Piri Medya İletişim A.Ş. ("Reklam Piri")	İlişkili Taraf
Albayrak Somali Liman İşletmeciliği ("Somali Liman")	İlişkili Taraf
Varaka Kağıt Sanayi A.Ş. ("Varaka Kağıt")	İlişkili Taraf
Yeşil Adamlar Atık Yönetimi ve Taşımacılık A.Ş. ("Yeşil Adamlar")	İlişkili Taraf
Albayrak92 Private Ltd. ("Albayrak92 Private")	İlişkili Taraf
Bayfa Geri Dön.Tur. Taş. San.ve Tic. Ltd. Şti ("Bayfa Geri Dönüşüm")	İlişkili Taraf
Sistemli Dağıtım Hizmetleri A.Ş. ("Sistemli Dağıtım")	İlişkili Taraf
Trabzon Liman İşletmeciliği A.Ş. ("Trabzon Liman")	İlişkili Taraf
Dolu Akaryakıt Pazarlama A.Ş. ("Dolu Akaryakıt")	İlişkili Taraf
Somali Mogadişu Liman İşletmesi ("Somali Liman")	İlişkili Taraf
Kazzaz Kağıt Ticaret A.Ş. ("Kazzaz Kağıt")	İlişkili Taraf
Ağa Maden İşletmeciliği Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. ("Ağa Maden")	İlişkili Taraf

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

3 İlişkili Taraf Açıklamaları (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve borçlar aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Alacaklar		Borçlar	
	Kısa Vade		Kısa Vade	
	Ticari	Ticari Olmayan	Ticari	Ticari Olmayan
Kademe Atık	4.165.892	--	1.738.904	--
Albayrak92 Private	803.662	--	--	--
Trabzon Liman	372.285	--	--	--
Yeşil Adamlar	230.442	--	--	--
Birun Otelcilik	120.886	--	1.252	--
Sistemli Dağıtım	83.657	--	--	--
Dolu Akaryakıt	7.679	--	--	--
Platform	908	--	43.585	--
Varaka Kağıt (*)	--	1.049.024	--	--
Reklam Piri	--	--	62.994	--
Ereğli Tekstil(*)	--	28.435.338	--	--
Birlikte Dağıtım	--	--	124.339	--
Albil	--	--	295.952	--
Albayrak İnşaat(*)	--	14.761.500	--	--
Diğer	1.159	--	--	--
Toplam	5.786.570	44.245.862	2.267.026	--

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve borçlar aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Alacaklar		Borçlar	
	Kısa Vade		Kısa Vade	
	Ticari	Ticari Olmayan	Ticari	Ticari Olmayan
Kademe Atık	5.019.769	--	1.218.560	--
Somali Liman	2.044.568	--	--	--
Albayrak Private	719.492	--	--	--
Yeşil Adamlar	187.755	--	--	--
Sistemli Dağıtım	4.720	--	--	--
Ereğli Tekstil (*)	--	1.308.214	2.360	--
Albil	--	--	285.581	--
Albayrak İnşaat (*)	--	11.840.377	--	--
Birlikte Dağıtım	--	--	99.266	--
Birun Otelcilik	--	--	1.252	--
Reklam Piri	--	--	11.915	--
Platform Turizm	--	--	62.199	--
Diğer	1.159	--	--	--
Toplam	7.977.463	13.148.591	1.681.133	--

(*) Grup'un İlişkili taraflardan ticari olmayan alacakları grup için finansman olup operasyonel faaliyetlerde kullanılmaktadır. Alacak için piyasa faiz oranlarına uygun olarak düzenli aralıklarla faiz işletilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

3 İlişkili Taraf Açıklamaları (devamı)

Alımlar ve Giderler

1 Ocak-31 Aralık 2018 ve 1 Ocak-31 Aralık 2017 dönemlerinde ilişkili taraflardan yapılan alımlar ve giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018		1 Ocak- 31 Aralık 2017		Sabit Kıymet
	Mal ve Hizmet Alımı	Kira	Mal ve Hizmet Alımı	Kira	
Kademe Atık	43.439.267	--	15.421.421	--	130.000
Albil	1.388.409	--	1.923.911	--	363.707
Birlikte Dağıtım	162.872	--	145.020	--	--
Dolu Akaryakıt	103.229	--	--	--	--
Reklam Piri	77.018	--	98.362	--	--
Platform	1.760	46.025	--	44.400	--
Ereğli Tekstil	--	--	2.000	--	--
Albayrak Holding	--	1.004.403	--	852.180	--
Ağa Maden	--	--	--	--	--
Albayrak İnşaat	--	--	--	--	--
Diğer	--	--	1.159	--	--
Toplam	45.172.555	1.050.428	17.591.873	896.580	493.707

Satışlar ve Gelirler

1 Ocak-31 Aralık 2018 ve 1 Ocak-31 Aralık 2017 dönemlerinde ilişkili taraflardan yapılan satışlar ve gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018			1 Ocak- 31 Aralık 2017		
	Mal ve Hizmet Satışı	Faiz	Diğer	Mal ve Hizmet Satışı	Sabit Kıymet	Diğer
Kademe Atık	5.942.770	--	301.031	9.104.168	592.635	218.106
Ereğli Tekstil	4.266.638	4.907.357	--	1.002.939	--	--
Varaka Kağıt	984.849	2.262.835	--	--	--	--
Albayrak92 Private	150.181	--	--	1.045.784	--	--
Sistemli Dağıtım	82.685	--	--	--	--	36.000
Albayrak Turizm	78.032	8.914.920	--	--	--	--
Trabzon Liman	52.999	19.276	--	--	--	--
Yeşil Adamlar	42.562	--	--	169.492	--	--
Albil	5.247	--	--	--	--	--
Platform Turizm	770	--	--	--	--	--
Kazzaz	--	--	--	--	--	--
Somali Limanı	--	--	--	333.841	--	--
Toplam	11.606.733	16.104.388	301.031	11.656.224	592.635	254.106

Üst Yönetime Sağlanan Faydalar

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait üst yönetime sağlanan fayda ve menfaatlerin toplamı 1.314.911 TL'dir (2017: 1.433.708 TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

4 Nakit ve Nakit Benzerleri

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	25	6.515
Bankalar		
-Vadesiz Mevduat	5.541.660	916.086
Toplam	5.541.685	922.601

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un mevduatları üzerinde blokaj bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

Grup'un sahip olduğu finansal varlık ve yükümlülükler için maruz kaldığı faiz oranı riski, kur riski ve ilgili duyarlılık analizlerini dipnot 26'da açıklamaktadır.

5 Finansal Yatırımlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli finansal yatırımlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hisse Senetleri	62.288	59.428
Tahviller (*)	5.241.766	5.431.136
Toplam	5.304.054	5.490.564

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla finansal yatırımlar, Ereğli Tekstil'in ihraç etmiş olduğu 3 aylık tahvillerden oluşmaktadır. Şirket ilgili tahvilleri gerçeğe uygun değer farkları kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak muhasebeleştirmiştir. İlgili tahvillerin nominal değeri 5.400.000 TL olup indirgenmiş değeri 5.241.766 TL'dir (31 Aralık 2017: Nominal değeri 5.400.000 TL, indirgenmiş değeri 5.431.136 TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

6 Finansal Borçlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<i>Kısa Vadeli Finansal Borçlanmalar</i>		
Kısa Vadeli Banka Kredileri	165.184.100	28.084.980
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	2.219.318	2.783.831
Toplam	167.403.418	30.868.811
<i>Uzun Vadeli Finansal Borçlanmalar</i>		
Uzun Vadeli Banka Kredileri	409.738	--
Toplam	409.738	--

Banka Kredileri

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla açık olan kredilere ilişkin vade ve şartlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Efektif Faiz Oranı %	TL Cinsinden Tutarı	Efektif Faiz Oranı %	TL Cinsinden Tutarı
Kısa Vadeli Krediler				
- Türk Lirası	15,5-40,5%	165.184.100	15,5-40,5%	28.084.980
Uzun Vadeli Kredilerin Kısa Vadeli Kısımları				
- Türk Lirası	15,5-40,5%	2.219.318	15,50-16,50%	2.783.831
Uzun Vadeli Krediler				
- Türk Lirası		409.738	--	--
Toplam Krediler		167.813.156		30.868.811

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup kullanmış olduğu kredilere ilişkin 12 milyon TL tutarında gayrimenkul ipoteği ve 30.319.971 TL tutarında müşteri çekini teminat olarak ilgili bankalara vermiştir (31 Aralık 2017:12 milyon TL tutarında gayrimenkul ipoteği ve 20.049.691TL tutarında müşteri çeki).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

7 Ticari Alacak ve Borçlar

Kısa Vadeli Ticari Alacaklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alacak Senetleri	87.587.590	40.310.658
Alıcılar	69.091.854	46.339.307
DBS Alacakları (*)	6.087.577	43.092.163
Şüpheli Alacak Karşılığı (**)	(6.236.134)	(4.687.992)
Toplam	156.530.887	125.054.136

(*) Doğrudan borçlanma sistemi ("DBS") Şirket ile bayi arasında alım satım ödemelerini garanti altına alma sistemidir. Bayiye banka tarafından tanımlanan DBS limiti içerisinde Şirket'ten mal alımını gerçekleştirir. Vade sonunda bayi ödemesini 3. taraf olan bankaya yapar ve bankada Şirket'e ödemesini gerçekleştirir.

(**) Grup'un şüpheli ticari alacaklar karşılığına ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak Bakiyesi	(4.687.992)	(2.807.034)
Dönem Gideri	(1.311.120)	(2.512.743)
Beklenen Kredi Zararları (Not:2.3)	(237.022)	--
Tahsilatlar	--	631.785
31 Aralık Bakiyesi	(6.236.134)	(4.687.992)

Uzun Vadeli Ticari Alacaklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alacak Senetleri	4.677.728	5.274.104
Toplam	4.677.728	5.274.104

Kısa Vadeli Ticari Borçlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara ticari borçlar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Satıcılara Olan Borçlar	59.594.334	45.006.539
Borç Senetleri	25.424.009	26.300.847
Diğer Ticari Borçlar	15.895.631	25.916
Toplam	100.913.974	71.333.302

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

8 Diğer Alacak ve Borçlar

Kısa Vadeli Diğer Alacaklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İade Alınacak Vergiler	810.208	1.518.468
Diğer Çeşitli Alacaklar	450.653	172.679
Toplam	1.260.861	1.691.147

Diğer alacaklardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar 26. notta verilmiştir.

Kısa Vadeli Diğer Borçlar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara diğer borçlar aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İade Edilecek Depozito ve Teminatlar	3.926.900	3.926.900
Vergi Dairesine Borçlar	560.480	595.602
Diğer Borçlar	23.230	21.747
Toplam	4.510.610	4.544.249

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

9 Stoklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un stok detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Malzeme ve Yedek Parçalar	88.991.172	70.638.164
Ticari Mallar	734.538	517.417
Mamuller	69.581.121	19.974.346
Diğer Stoklar	1.429.619	546.498
Yarı Mamuller	10.686.584	6.880.751
Yoldaki Mallar	8.228.517	6.923.151
Stok Değer Düşüklüğü (-)(*)	(1.415.688)	(1.875.658)
Toplam	178.235.863	103.604.669

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla stoklar üzerinde herhangi bir rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

(*) Grup'un stok değer düşüklüğüne ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak bakiyesi	1.875.658	411.519
Dönem İçinde (İptal Edilen)/Gerçekleşen Karşılık	(459.970)	1.464.139
31 Aralık Bakiyesi	1.415.688	1.875.658

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

10 Peşin Ödenmiş Giderler ve Ertelenmiş Gelirler

Peşin Ödenmiş Giderler

Kısa Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan peşin ödenmiş giderlerin dönen varlıklar kısmında kalan tutarı aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen Avanslar	3.553.898	7.403.872
Gelecek Aylara Ait Giderler	964.142	694.636
İş Avansları	180.548	342.499
Toplam	4.698.588	8.441.007

Ertelenmiş Gelirler

Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan Avanslar	10.483.609	15.775.203
Toplam	10.483.609	15.775.203

11 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkullerin 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Maliyet Değeri		
1 Ocak Açılış Bakiyesi	2.373.804	2.373.804
Gerçeğe Uygun Değer Düzeltmesi (Not:21) (*)	9.723.044	--
Muhasebe Politikası Değişikliği (*)	(453.586)	--
31 Aralık Bakiyesi	11.643.262	2.373.804
Eksi: Birikmiş Amortisman		
1 Ocak açılış bakiyesi	(453.586)	(406.109)
Cari dönem amortismanı	--	(47.477)
Muhasebe Politikası Değişikliği	453.586	--
Dönem Sonu Bakiyesi	--	(453.586)
Dönem Başı Net Defter Değeri	1.920.218	1.967.695
Dönem Sonu Net Defter Değeri	11.643.262	1.920.218

(*) Bağlı ortaklığa ait Bakırköy Dünya Ticaret Merkezinde bulunan yatırım amaçlı gayrimenkulünün gerçeğe uygun değeri SPK tarafından yetkilendirilmiş RM Ritim Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından belirlenmiştir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri 31 Ocak 2019 tarihli değerlendirme raporuyla piyasa değeri yöntemi kullanılarak tespit edilmiştir.

Dipnot 2.3'te açıklandığı üzere Grup yatırım amaçlı gayrimenkullerinin ilk kayda alma sonrası ölçme ilkesini 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maliyet yöntemden gerçeğe uygun değer yöntemine çevirmiştir. Geçmiş döneme ait verilerin güvenilir veya ihtiyaca uygun olmaması nedeniyle, bu politika değişikliğini TMS 8 ve TMS 40 kapsamında 31 Aralık 2018 tarihinden başlamak üzere muhasebeleştirmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

12 Maddi Duran Varlıklar

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait maddi duran varlık hareket tabloları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

	Arsa	Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Tesis Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Özel Maliyetler	Toplam
Maliyet Değeri									
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	198.820.280	337.287	14.181.093	79.358.030	7.733.009	17.279.667	--	11.951.447	329.660.813
İlaveler	--	--	--	8.704.462	336.639	1.799.641	1.619.000	--	12.459.742
Çıkışlar	--	--	--	--	(280.502)	(11.629)	--	--	(292.131)
31 Aralık 2018 Bakiyesi	198.820.280	337.287	14.181.093	88.062.492	7.789.146	19.067.680	1.619.000	11.951.447	341.828.424
Eksi: Birikmiş Amortisman									
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	--	(42.397)	(2.186.089)	(51.456.784)	(4.385.760)	(8.822.651)	--	(3.180.828)	(70.074.509)
Cari dönem amortismanı	--	(22.486)	(285.073)	(6.155.499)	(1.379.804)	(2.665.514)	--	(1.186.306)	(11.694.681)
Çıkışlar	--	--	--	--	201.195	7.653	--	--	208.848
31 Aralık 2018 Bakiyesi	--	(64.883)	(2.471.162)	(57.612.283)	(5.564.369)	(11.480.512)	--	(4.367.134)	(81.560.342)
1 Ocak 2018 Net Defter Değeri	198.820.280	294.890	11.995.004	27.901.246	3.347.249	8.457.016	--	8.770.619	259.586.304
31 Aralık 2018 Net Defter Değeri	198.820.280	272.404	11.709.931	30.450.209	2.224.777	7.587.168	1.619.000	7.584.313	260.268.082

Grup'un sabit kıymetleri üzerinde kullandığı banka kredilerine ilişkin 12 milyon TL ipotek bulunmaktadır (31 Aralık 2017: 12 milyon TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

12 Maddi Duran Varlıklar (devamı)

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait maddi duran varlık hareket tabloları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

	Arsa	Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Tesis Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Toplam
Maliyet Değeri								
1 Ocak 2017 Açılış Bakiyesi	46.381.823	337.287	13.237.490	73.314.126	7.537.520	13.576.088	11.785.416	166.169.750
İlaveler	1.921.000	--	943.603	6.049.526	807.166	3.787.565	166.031	13.674.891
Yeniden Değerleme (*)	150.517.457	--	--	--	--	--	--	150.517.457
Çıkışlar	--	--	--	(5.622)	(611.677)	(83.986)	--	(701.285)
31 Aralık 2017 Bakiyesi	198.820.280	337.287	14.181.093	79.358.030	7.733.009	17.279.667	11.951.447	329.660.813
Eksi: Birikmiş Amortisman								
1 Ocak 2017 Açılış Bakiyesi	--	(19.911)	(1.917.648)	(45.092.792)	(3.266.050)	(6.502.906)	(2.892.596)	(59.691.903)
Cari Dönem Amortismanı	--	(22.486)	(268.441)	(6.367.048)	(1.458.724)	(2.346.249)	(288.232)	(10.751.180)
Çıkışlar	--	--	--	3.056	339.014	26.504	--	368.574
31 Aralık 2017 Bakiyesi Kapanış Bakiyesi	--	(42.397)	(2.186.089)	(51.456.784)	(4.385.760)	(8.822.651)	(3.180.828)	(70.074.509)
1 Ocak 2017 Net Defter Değeri	46.381.823	317.376	11.319.842	28.221.334	4.271.470	7.073.182	8.892.820	106.477.847
31 Aralık 2017 Net Defter Değeri	198.820.280	294.890	11.995.004	27.901.246	3.347.249	8.457.016	8.770.619	259.586.304

(*) Şirket'in Konya'da kurulu fabrikasının üzerinde yer aldığı arsanın gerçeğe uygun değeri SPK tarafından yetkilendirilmiş RM Ritim Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından belirlenmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri 31 Ocak 2018 tarihli değerlendirme raporuyla piyasa değeri yöntemi kullanılarak tespit edilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

13 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yılda maddi olmayan duran varlıklar geliştirme giderlerinden, haklar ve lisanslardan oluşmakta olup hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Maliyet Değeri		
1 Ocak Açılış Bakiyesi	42.964.392	53.367.413
İlaveler	723.341	2.930.383
Çıkışlar (Not:19) (*)	--	(13.333.404)
31 Aralık Bakiyesi	43.687.733	42.964.392
Eksi: Birikmiş İtfa Payları		
1 Ocak Açılış Bakiyesi	(24.150.494)	(15.165.779)
Cari Dönem İtfa Payı	(9.224.571)	(8.984.715)
31 Aralık Bakiyesi	(33.375.065)	(24.150.494)
1 Ocak Net Defter Değeri	18.813.898	38.201.634
31 Aralık Net Defter Değeri	10.312.668	18.813.898

Grup’un maddi olmayan duran varlıkları üzerinde herhangi bir rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

(*) Şirket, Altay Tankı Güç Grubu Geliştirme Projesi kapsamında Savunma Sanayi Müsteşarlığı (“SSM”)-Tümosan Sözleşmesi gereğince Teknik Destek Sağlayıcı (“TDS”) aday firmalarıyla yürütülen görüşmeler sonrasında 7 Ekim 2015 tarihinde AVL List GmbH firması ile Teknik Destek Sağlayıcı Anlaşması imzalamıştır.

Şirket tarafından mücbir sebepler nedeniyle yapılan değişiklik talepleri SSM ile 24 Şubat 2017 tarihine kadar müzakere edilmiş ancak SSM; sözleşme hükümleri dışına çıkılmasının kanunen kabulünün mümkün olamayacağı bildirildiğinden 17 Mart 2015 tarihinde SSM ile Şirket arasında imzalanan GGGP Tasarım ve Geliştirme Dönemi (Dönem-1) Sözleşmesi karşılıklı olarak feshedilmiştir.

Şirket, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap döneminde bu kapsamdaki maddi olmayan duran varlıklar muhasebeleştiği 13.333.404 TL tutarındaki geliştirme maliyetlerini TMS 38 “Maddi Olmayan Duran Varlıklar” ve TMS 36 “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” kapsamında değerlendirmiş ve değer düşüklüğü ayırma kararı almıştır. Değer düşüklüğü araştırma ve geliştirme giderleri içinde muhasebeleştirilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

14 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar

a) Karşılıklar

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ayırmış olduğu karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Garanti Karşılıkları (*)	5.835.467	8.923.360
Dava Karşılıkları (**)	1.519.635	477.475
Kısa vadeli karşılıklar	7.355.102	9.400.835

(*) Garanti gider karşılığının dönemler itibarıyla hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak Bakiyesi	8.923.360	8.027.839
Dönem İçinde Oluşan Artış/(Azalış)	(3.087.893)	895.521
Dönem Sonu Bakiyesi	5.835.467	8.923.360

(**) Dava karşılığının dönemler itibarıyla hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak Bakiyesi	477.475	483.706
Dönem İçinde Oluşan Artış/(Azalış)	1.042.160	(6.231)
Dönem Sonu Bakiyesi	1.519.635	477.475

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

14 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar (devamı)

b) Teminat- Rehin – İpotekler – Kefaletler (“TRİ”)

Grup’un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Verilen TRİ’lerin türleri itibarıyla toplam detayı ve dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Grup Tarafından Verilen TRİ’ler (TL Cinsinden)	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	46.262.774	24.890.837
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı		
C. Olağan Ticari Faaliyetlerin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı (*)	815.511.209	811.680.739
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı		
i. Ana Ortak Lehine Verilmiş Olan TRİ’lerin Toplam Tutarı	--	--
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer İlişkili Şirketler Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	--	--
iii. C maddesi Kapsamına Girmeyen 3.Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	--	--
Toplam	861.773.983	836.571.576

Grup’un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla verilen TRİ’lerin parasal pozisyonları itibarıyla aşağıda gösterilmiştir.

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Türk Lirası	839.637.076	836.544.252
ABD Doları	143.749	27.324
Avro	21.993.158	--
Toplam	861.773.983	836.571.576

(*) Grup ve Ziraat Bankası “Banka” arasında Aralık 2010’da bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma kapsamında Grup, Tümosan traktör bayileri (Bayi) kanalıyla satmış olduğu traktörlere ilişkin Banka aracılığıyla kredi kullanarak traktör satın alan müşterinin bu krediyi geri ödeyememesi durumunda; Banka, icra yoluyla satışa çıkan traktörlerin satışından elde edilecek gelir ile ilgili traktör için Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği tarafından belirlenen kasko bedelinin %75’i arasındaki farkı Grup’tan talep etme hakkına sahiptir. Ancak Şirket, Banka tarafından kendinden talep edilecek farkı birebir traktör satışını yapan ilgili bayiye yansıtmaktadır. Dolayısıyla yukarıda bahsi geçen teminat bankaya Şirket tarafından verilen bir teminat olmakla beraber, yükümlülük nihayetinde Bayii’ye aktarılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

15 Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında kısa vadeli borçlar detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	792.889	1.547.717
Ödenecek Ücret ve Maaşlar	584.531	634.337
Ödenecek Vergi ve Fonlar	2.701.043	1.133.453
Toplam	4.078.463	3.315.507

Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan fayda kapsamında kısa vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İzin Karşılığı	1.408.617	1.330.687
Toplam	1.408.617	1.330.687

İzin karşılığının yıllar içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Dönem Başı	1.330.687	1.068.207
Dönem İçinde Ayrılan Karşılık	77.930	262.480
Dönem sonu	1.408.617	1.330.687

Grup, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde çalışanlarının hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödemekle yükümlüdür. Kullanılmayan izin karşılığı, raporlama tarihi itibarıyla tüm çalışanların hak ettikleri ancak henüz kullanmadıkları izin günlerine denk gelen iskonto edilmemiş toplam yükümlülük tutarındır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

15 Çalışanlara Sağlanan Faydalar (devamı)

Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan fayda kapsamında uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem Tazminatı Karşılığı	2.981.247	3.244.272
Toplam	2.981.247	3.244.272

Türkiye’de mevcut kanunlar çerçevesinde, Grup bir yıllık hizmet süresini dolduran ve herhangi bir geçerli nedene bağlı olmaksızın işine son verilen, askerlik hizmeti için göreve çağrılan, vefat eden, emeklilik için gerekli hizmet süresini dolduran ya da emeklilik yaşına gelmiş personeline kıdem tazminatı ödemesi yapmak zorundadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Grup’un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 (“Çalışanlara Sağlanan Faydalar”), şirket yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Faiz Oranı	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Faiz Oranı	15,50%	12,00%
Beklenen Enflasyon Oranı	11,00%	7,00%
Net İskonto Oranı	4,05%	4,67%

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak bakiyesi	3.244.272	3.036.169
Hizmet Maliyeti	365.827	427.095
Faiz Gideri	346.570	389.313
Aktüeryal Kazanç	1.293.535	(105.083)
Ödemeler	(2.268.957)	(503.222)
Dönem sonu bakiyesi	2.981.247	3.244.272

16 Diğer Varlık ve Yükümlülükler

Grup’un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Devreden Katma Değer Vergisi	20.933.134	27.501.147
Diğer	5.639	26.635
Toplam	20.938.773	27.527.782

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

17 Sermaye, Yedekler ve Diğer Özkaynak Kalemleri

Ödenmiş Sermaye

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerindeki sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Pay Oranı %	Pay Tutarı (TL)	Pay Oranı %	Pay Tutarı (TL)
Ereğli Tekstil	60,87%	70.000.000	64,59%	74.285.492
Halka Açık Kısım	28,69%	33.000.000	24,97%	28.714.508
Diğer	10,44%	12.000.000	10,44%	12.000.000
Ödenmiş Sermaye	100,00%	115.000.000	100,00%	115.000.000

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 115.000.000 TL ve beheri 1 TL olan 115.000.000 adet hisseden oluşmaktadır. (31 Aralık 2017-Sermaye: 115.000.000 TL beheri 1 TL olan 115.000.000 adet hisse).

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 519. maddesine göre işletmeler yıllık karlarının %5'ini, ödenmiş sermayelerinin %20'sini buluncaya kadar genel kanuni yedek akçe olarak ayırırlar. İşletmenin geçmiş yıllar zararları varsa %5'in hesabında yıllık kardan düşülür. TTK'nın 519. maddesinin c bendi gereğince pay sahiplerine %5 oranında kar payı ödendikten sonra pay sahipleri ile kara iştirak eden diğer kimselere dağıtılması kararlaştırılan kısmın %10'u da genel kanuni yedek akçeye eklenir.

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerindeki kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderleri aşağıdaki gibidir:

Aktüeryal Farklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm (Kayıp) Kazançları	(252.156)	756.802
Toplam	(252.156)	756.802

Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artış Fonu

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yeniden Değerleme Artışları	191.960.758	191.960.758
Vergi Etkisi	(19.196.076)	(19.196.076)
Toplam	172.764.682	172.764.682

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

18 Hasılat

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda hasılatı ve satışların maliyeti tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yurt İçi Satışlar	406.898.363	567.724.958
Yurt Dışı Satışlar	14.487.722	13.058.993
Diğer Gelirler	1.029.624	896.522
Brüt Hasılat	422.415.709	581.680.473
Satış İadeleri ve İndirimleri (-)	(6.418.730)	(2.229.324)
Hasılat	415.996.979	579.451.149

Satışların Maliyeti	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	(344.208.070)	(416.696.734)
Personel Giderleri	(36.038.893)	(15.612.969)
Genel Üretim Giderleri	(9.424.816)	(8.491.529)
Amortisman ve İtfa Payları	(11.203.174)	(21.328.182)
Diğer Satışların Maliyeti	49.606.775	13.191.907
Satılan Ticari Mal Maliyeti	(951.659)	(31.485.462)
Mamül Stoklarındaki Değişim	(11.279.768)	(1.018.598)
Yarı Mamül Stoklarındaki Değişim	3.805.833	(2.126.577)
Satışların Maliyeti	(359.693.772)	(483.568.144)
Brüt Kar	56.303.207	95.883.005

Hasılatının ürün bazında detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Traktör satışları	360.637.529	522.263.279
Yedek parça satışları	26.625.571	28.836.667
Ekipman satışları	15.874.958	1.884.936
Motor satışları	7.137.320	5.634.679
Tarım makinaleri satışları	3.519.907	4.839.185
İş makinaları satışları	226.583	1.818.805
Diğer satışlar	1.975.110	14.173.598
Hasılat	415.996.979	579.451.149

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

19 Faaliyet Giderleri

Genel Yönetim Giderleri

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Amortisman ve itfa giderleri	11.568.416	9.422.936
Personel giderleri	4.847.319	6.002.710
Kira giderleri	1.051.771	748.547
Bilgi işlem malzeme giderleri	718.586	328.442
Mali ve hukuk müşavirlik giderleri	693.324	582.153
Yol ve konaklama giderleri	188.379	263.218
Enerji yakıt ve su giderleri	184.461	153.637
Diğer giderler	3.515.071	2.429.888
Toplam	22.767.327	19.931.531

Pazarlama satış ve dağıtım giderleri

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda pazarlama satış ve dağıtım giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Satış sonrası servis garanti giderleri	12.723.774	13.227.793
Prim ve komisyon giderleri	8.164.955	24.346.313
Personel giderleri	5.177.821	5.133.006
Satış nakliye giderleri	3.259.021	4.539.868
Promosyon giderleri	2.864.923	4.807.678
Amortisman ve itfa payı giderleri	917.559	1.788.371
Diğer giderler	3.008.994	3.358.541
Toplam	36.117.047	57.201.570

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

19 Faaliyet Giderleri (devamı)

Araştırma ve Geliştirme Giderleri

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda araştırma giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Personel giderleri	11.581.423	6.866.444
Danışmanlık giderleri	2.835.917	2.269.840
İlk Madde ve malzeme giderleri	520.860	1.834.668
Altay tankı iptali (Not:13)	--	13.333.404
Amortisman ve itfa payı giderleri	--	80.536
Diğer giderler	5.170.432	2.417.984
Toplam	20.108.632	26.802.876

20 Çeşit Esasına Göre Sınıflandırılmış Giderler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda personel giderleri aşağıdaki gibidir:

Personel Giderleri	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Satışların maliyeti (Dipnot:18)	25.930.546	21.328.182
Araştırma ve geliştirme giderleri (Dipnot:19)	11.581.423	6.866.444
Genel yönetim giderleri (Dipnot:19)	4.847.319	6.002.710
Pazarlama giderleri (Dipnot:19)	5.177.821	5.133.006
Toplam	47.537.109	39.330.342

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda amortisman ve itfa payı giderleri aşağıdaki gibidir:

Amortisman ve İtfa Payı	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Genel yönetim giderleri (Dipnot:19)	10.576.877	9.422.936
Satışların maliyeti (Dipnot:18)	9.424.816	8.491.529
Pazarlama giderleri (Dipnot:19)	917.559	1.788.371
Araştırma ve geliştirme giderleri (Dipnot:19)	--	80.536
Toplam	20.919.252	19.783.372

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

21 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler ve Giderler

Diğer Gelirler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda esas faaliyetlerden diğer gelirleri aşağıdaki gibidir:

Diğer Gelirler	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Gerçeğe Uygun Değer Farkı (Not:11)	9.723.044	--
Ar-ge teşvik geliri	3.420.247	1.317.962
Reeskont geliri	2.350.397	2.331.102
Hurda satışları	1.237.617	1.095.169
Prim ve iskonto gelirleri	715.762	1.641.568
Konusu kalmayan karşılıklar	695.264	695.264
Diğer	5.181.673	1.256.136
Toplam	23.324.004	8.337.201

Diğer Giderler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda esas faaliyetlerden diğer giderleri aşağıdaki gibidir:

Diğer Giderler	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Kur farkı zararları	7.835.838	--
Reeskont giderleri	6.014.627	2.367.666
Karşılık giderleri(*)	2.593.991	4.034.130
Diğer	2.484.930	2.389.353
Vergi gecikme zammı	542.737	474.930
Bağış ve yardımlar	103.000	601.750
Toplam	19.575.123	9.867.829

(*) İlgili tutar 2017 yılı stok değer düşüklüğü ve şüpheli ticari alacak karşılıklarından oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

22 Finansman Gelirleri ve Giderleri

Finansman Gelirleri

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda finansman gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
İlişkili taraf faiz gelirleri	16.104.388	--
Diğer faiz gelirleri	861.958	3.521.109
Toplam	16.966.346	3.521.109

Finansman Giderleri

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda finansman giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Faiz giderleri	27.163.628	8.799.227
Komisyon giderleri	--	11.302
Kur farkı zararları	--	1.747.576
Toplam	27.163.628	10.558.105

23 Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda yatırım faaliyetlerinden gelirleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Sabit kıymet satış karları	258.883	924.972
Yatırım amaçlı gayrimenkul kira gelirleri	--	218.648
Toplam	258.883	1.143.620

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

24 Gelir Vergileri

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Türkiye’de faaliyet gösteren Şirket için uygulanan kurumlar vergisi oranı %22’dir (31 Aralık 2017: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre Kurumların en az iki yıl süreyle sahip olunan iştirak hisseleri ile aynı süreye sahip kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı ile aynı süre sahip olunan taşınmazların 5 Aralık 2017 tarihinden sonraki satışından doğan kazançların %50 lik kısmı satış tarihinden itibaren beş yıl içinde özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olmaktadır. Geriye kalan %50’lik kısım kurumlar vergisine tabidir.

Bunun yanı sıra, temettü dağıtımları üzerinde stopaj yükümlülüğü bulunmakta olup, bu stopaj yükümlülüğü temettü ödemesinin yapıldığı dönemde tahakkuk edilir. Türkiye’de bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye’de yerleşik kurumlara yapılanlar dışındaki temettü ödemeleri üzerinde %15 oranında stopaj uygulanmaktadır. Dar mükellef kurumlara ve gerçek kişilere yapılan kar dağıtımlarına ilişkin stopaj oranlarının uygulamasında, ilgili Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında yer alan stopaj oranları da göz önünde bulundurulur.

Türk vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre ile taşınabilir, ancak, mali zararlar geriye dönük taşınamazlar.

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi yetkilileri ile mutabakat sağlama gibi bir uygulama yoktur. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dört ay içerisinde verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar, beyannamenin verilmesini takip eden yılın başından başlamak üzere beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

Mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere zararın oluştuğu yıldan itibaren gelecek vergilendirilebilir yıllara taşınabilir. Mali zararların, arka arkaya dört vergi dönemi için vergi makamlarına bildirilmesi durumunda, vergi makamları planlanmamış denetim hakkı kazanır.

Transfer Fiyatlaması Düzenlemesi

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13. Maddesinin “transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı” başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu işlenmektedir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hakkında Genel Tebliğ’de uygulamadaki detayları belirlemiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

24 Gelir Vergileri (devamı)

Eğer vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla, fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, mal veya hizmet alım ve satım işlemlerine giriyorlarsa, o zaman ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Bu tarz transfer fiyatlaması yoluyla örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir.

Vergi Gideri

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait vergi gelir/giderinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
<u>Kar veya zararda muhasebeleştirilen</u>		
Cari dönem vergi gideri:		
Dönem vergi gideri	--	(92.099)
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri):		
Kullanılabilir mali zararlardan kaynaklanan	8.687.011	2.631.804
Geçici farklardan kaynaklanan	(2.039.188)	(65.649)
	6.647.823	2.474.056
<u>Kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen</u>		
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri):		
Aktüeryal farkların vergi etkileri	284.577	(21.017)
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme vergi etkisi	--	(15.051.746)
Vergi oranı değişikliği nedeniyle maddi duran varlık yeniden değerlendirme vergi etkisi (*)	--	(2.072.165)
	284.577	(17.144.928)
Toplam vergi geliri / (gideri)	6.932.400	(14.670.872)

(*) 28 Kasım 2017 tarihinde 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları'nda yapılan değişikliklerle, Kurumlar Vergisi Kanunu'nda gayrimenkul satışından doğan kazançların özkaynak hesaplarına kaydedilmesi 5 Aralık 2017 tarihinden itibaren %75'ten %50'ye düşmüştür. Şirket'in yeniden değerlendirme yöntemine göre muhasebeleştirdiği arsalandan kaynaklanan geçici farklar üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi oranı %5'ten %10'a çıkmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

24 Gelir Vergileri (devamı)

Cari Dönem Vergi Varlığı/Yükümlülüğü

Kayıtlara alınan cari dönem vergi varlığı/yükümlülüğü detayı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	--	83.663
Ödenecek cari dönem vergisiyle ilgili yükümlülükler	--	--
31 Aralık Bakiyesi	--	83.663

Kayıtlara alınan cari dönem vergi mutabakatı ile yıl içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak bakiyesi	(83.663)	120.239
İade alınan kurumlar vergisi	--	92.099
İade alınan / (Ödenen) kurumlar vergisi	83.663	(296.001)
31 Aralık Bakiyesi	--	(83.663)

Etkin vergi oranının mutabakatı

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait raporlanan vergi karşılığı, vergi öncesi kar üzerinden yasal vergi oranı kullanılarak hesaplanan tutardan farklıdır. İlgili mutabakat dökümü aşağıdaki gibidir:

		2018		2017
Dönem zararı		(22.231.494)		(13.083.016)
Tenzil: cari dönem vergi geliri		6.647.823		2.474.056
Vergi öncesi zarar		(28.879.317)	%	(15.557.072)
Yasal oranla hesaplanan kurumlar vergisi	22%	6.353.450	20%	3.111.414
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve kullanılmayan zararlar	--	(143.470)	(4%)	(560.380)
Gayrimenkul istisnası	3%	926.946		--
Diğer	(2%)	(489.103)	0%	(76.978)
Kar veya zararda muhasebeleştirilen toplam vergi geliri / (gideri)	23%	6.647.823	16%	2.474.056

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

24 Gelir Vergileri (devamı)

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğünü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS' ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar bir sonraki sayfada belirtilmiştir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

24 Gelir Vergileri (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

Kayıtlara alınan ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğüne atfolunan kalemler aşağıdakilerden oluşmaktadır:

	<u>Varlıklar</u>		<u>Yükümlülükler</u>		<u>Ertelenmiş Vergi</u>	
	2018	2017	2018	2017	<u>Varlıkları/Yükümlülükleri</u>	2018
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Düzeltmeleri	1.213.770	--	(3.299.063)	(2.453.611)	(2.085.293)	(2.453.611)
İzin Karşılığı	309.896	266.137	--	--	309.896	266.137
Ticari Borç Ve Alacaklar Reeskont Düzeltmeleri	1.367.923	342.476	(185.068)	--	1.182.855	342.476
Gayrimenkul Değerlemeleri		--	(20.123.022)	(19.196.076)	(20.123.022)	(19.196.076)
Şüpheli Alacak Karşılığı	1.336.657	905.514	--	--	1.336.657	905.514
Garanti Gider Karşılığı	1.167.093	1.784.672	--	--	1.167.093	1.784.672
Kıdem Tazminatı	596.249	648.854	--	--	596.249	648.854
Değer Düşüklüğü Düzeltmeleri		375.132	--	--	--	375.132
Dava Karşılığı	334.320	95.495	--	--	334.320	95.495
Stok Değerleme Düzeltmelerinin Etkisi	311.451	--	--	(83.106)	311.451	(83.106)
Banka Kredileri	1.035.433	32.243	(871.920)	--	163.513	32.243
Diğer	394.978	--	--	(6.225)	394.978	(6.225)
Kullanılabilir Mali Zararlar	8.687.011	2.631.803	--	--	8.687.011	2.631.803
Toplam Ertelenen Vergi Varlığı/(Yükümlülüğü)	16.754.781	7.082.326	(24.479.073)	(21.739.018)	(7.724.292)	(14.656.692)
Mahsuplaşabilen Vergi Tutarı	(16.624.796)	(6.976.369)	16.624.796	6.976.369	--	--
Net Ertelenen Vergi Varlığı/(Yükümlülüğü)	129.985	105.957	(7.854.277)	(14.762.649)	(7.724.292)	(14.656.692)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

24 Gelir Vergileri (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi ile ilgili varlıklar ve yükümlülükler

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi ile ilgili varlıklar ve yükümlülüklerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlığı	129.985	105.957
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(7.854.277)	(14.762.649)
31 Aralık Bakiyesi	(7.724.292)	(14.656.692)

Kayıtlara alınan ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü ile yıl içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak bakiyesi	(14.656.692)	(77.919)
Kar veya zarara kaydedilen	6.647.823	2.566.155
Diğer kapsamlı gelirden kaydedilen	284.577	(17.144.928)
31 Aralık Bakiyesi	(7.724.292)	(14.656.692)

25 Pay Başına Kazanç

Pay başına kazanç, cari dönem net karının dönem boyunca işlem gören pay senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Türkiye’de şirketler yeniden değerlendirme artış fonundan veya birikmiş karlardan karşılanmak üzere bedelsiz pay senedi dağıtım yoluyla sermayelerini arttırma hakkına sahiptir. Pay başına kazanç hesaplanması sırasında söz konusu arttırmalar temettü olarak dağıtılan pay senetleri olarak kabul edilmişlerdir. Sermayeye eklenen kar payı dağıtımları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Bu nedenle ortalama pay senedi adedi hesaplanırken bu tür hisselerin tüm yıl boyunca dolaşımda olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple pay başına düşen karı hesaplamakta kullanılan pay adedinin ağırlıklı ortalaması geriye dönük etkiler de göz önünde bulundurulularak belirlenmiştir.

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Dönem boyunca mevcut olan payların ağırlıklı ortalaması (her biri 1 TL)	115.000.000	115.000.000
Dönem net zararı	(22.231.494)	(13.083.016)
Pay başına kazanç (TL)	(0,1933)	(0,1138)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

---

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler

Finansal risk yönetimi

Grup, finansal araçların kullanımına bağlı olarak aşağıdaki risklere maruz kalabilmektedir:

- Kredi riski
- Likidite riski
- Piyasa riski

Bu dipnot, Grup'un yukarıda belirtilen her bir riske maruz kalma durumunu, Grup'un bu riskleri ölçme ve yönetme konusundaki amaç, politika ve yöntemlerini açıklamaktadır. Daha detaylı niceliksel açıklamalar, finansal tabloların içinde mevcuttur.

Finansal risk yönetimi, Grup'un belirlediği genel esaslar dahilinde kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir bağlı ortaklık tarafından uygulanmaktadır.

Risk yönetimi sistemi

Grup'un risk yönetimi politikaları Grup'un karşılaştığı riskleri, uygun risk limitlerini ve kontrolleri belirlemek ve analiz etmek ile ilgili limitlere uyumu takip etmek amacıyla oluşturulmuştur. Risk yönetimi politikaları ve sistemleri piyasada ve Grup faaliyetlerindeki değişiklikleri yansıtacak şekilde düzenli olarak gözden geçirilmektedir. Grup uyguladığı eğitim ve yönetim standartları ve prosedürleri aracılığıyla tüm çalışanların kendi rol ve yükümlülüklerini anladığı disiplinli ve yapıcı bir kontrol ortamı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Kredi riski

Kredi riski, bir müşteri veya karşı tarafın sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirmemesi riskidir ve önemli ölçüde müşteri alacaklarından kaynaklanmaktadır.

Kredi riskine maruz değer:

Finansal varlıkların kayıtlı değeri Grup'un maksimum kredi riskini gösterir. Aşağıdaki tablolarda 31 Aralık tarihleri itibarıyla maksimum kredi riskine maruz kalan değerlerin detayı gösterilmektedir:

31 Aralık 2018	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Nakit ve Nakit Benzerleri
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	5.786.570	156.530.887	44.245.862	1.260.861	5.541.660
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	85.779.371	128.623.963	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	5.786.570	156.530.887	44.245.862	1.260.861	5.541.660
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların defter değeri	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğramış varlıkların net defter değerleri	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	6.236.134	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(6.236.134)	--	--	--
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	--	--	--	--	--

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)**Kredi Riski_(devamı)**

31 Aralık 2017	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Nakit ve Nakit Benzerleri
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	7.977.463	130.328.240	13.148.591	1.691.147	916.086
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	128.623.963	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	7.977.463	130.328.240	13.148.591	1.691.147	916.086
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların defter değeri	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğramış varlıkların net defter değerleri	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	4.687.992	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(4.687.992)	--	--	--
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	--	--	--	--	--

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Likidite Riski

Likidite riski Grup'un nakit ya da diğer finansal varlıklar verilerek ödemesi yapılacak finansal yükümlülüklerini yerine getirmede zorlukla karşılaşma riskidir. Grup likidite riski yönetim yaklaşımı, mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin normal koşullarda ya da kriz durumlarında Grup'u zarara uğratmayacak ya da itibarını zedelemeyecek şekilde fonlayabilmesi için mümkün oldukça yeterli likidite tutmaktır.

Grup finansal yükümlülüklerin yerine getirilmesini de içeren beklenen faaliyet giderlerini, doğal afetler gibi öngörülemez olağandışı hallerin olası etkisi istisnai olmak üzere karşılayacak derecede yeterli nakit bulundurmaya hedeflemektedir.

Grup 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla tahmini faiz ödemeleri dahil olmak üzere finansal yükümlülüklerin ödeme planına göre belirlenmiş vadeleri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Defter Değeri	Sözleşme veya beklenen vadeler uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)
Sözleşme veya beklenen vadeler uyarınca vadeler					
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	167.813.156	168.535.494	18.472.695	149.643.875	418.924
Ticari borçlar	103.181.000	103.354.332	92.383.912	10.970.420	--
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçlar	4.078.463	4.078.463	4.078.463	--	--
Diğer borçlar	4.510.610	4.510.610	4.510.610	--	--
Toplam	279.583.229	280.478.899	119.445.680	160.614.294	418.924

31 Aralık 2017	Defter Değeri	Sözleşme veya beklenen vadeler uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)
Sözleşme veya beklenen vadeler uyarınca vadeler					
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri	30.868.811	32.124.335	18.523.842	13.600.493	--
Ticari borçlar	73.014.435	73.595.365	64.319.597	9.275.768	--
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçlar	3.315.507	3.315.507	3.315.507	--	--
Diğer borçlar	4.544.249	4.544.249	4.544.249	--	--
Toplam	111.743.002	113.579.456	90.703.195	22.876.261	--

Vade analizine dahil edilen nakit akışlarının önemli ölçüde daha erken ya da farklı tutarda gerçekleşebileceği beklenmemektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Piyasa Riski

Piyasa riski; döviz kurları, faiz oranları veya menkul kıymetler piyasalarında işlem gören enstrümanların fiyatları gibi para piyasasındaki değişikliklerin Grup'un gelirinin veya sahip olduğu finansal varlıkların değerinin değişmesi riskidir. Piyasa riski yönetimi, piyasa riskine maruz kalmayı kabul edilebilir sınırlar dahilinde kontrol ederken, getiriye optimize etmeyi amaçlamaktadır.

(i) Kur Riski

Grup, yabancı para cinsinden yaptığı satın alma işlemleri ve banka kredileri nedeniyle kur riskine maruz kalmaktadır. Grup kur riskini ileri vadeli yabancı para alım/satım ve yabancı para opsiyon işlemleri yaparak yönetmektedir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülük kalemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018				
	TL Karşılığı	ABD Doları	Euro	GBP	CNY
1. Ticari alacaklar	60.822.474	8.712.800	2.485.949	--	--
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa, banka hesapları dahil)	7.160.704	1.314	1.186.760	--	--
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--	--
3. Diğer	84.416	15.473	500	--	--
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	68.067.594	8.729.587	3.673.209	--	--
5. Ticari alacaklar	--	--	--	--	--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--	--
7. Diğer	--	--	--	--	--
8. Duran varlıklar (5+6+7)	--	--	--	--	--
9. Toplam varlıklar (4+8)	68.067.594	8.729.587	3.673.210	--	--
10. Ticari borçlar	5.491.476	--	863.099	43.324	641
11. Finansal yükümlülükler	226.171	--	37.520	--	--
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	19.892.400	--	3.300.000	--	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	2.885	--	479	--	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	25.612.932	--	4.201.098	43.324	641
14. Ticari borçlar	--	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	--	--	--	--	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	--	--	--	--	--
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	25.612.932	--	4.201.098	43.324	641
19. Finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	--	--	--	--	--
19a. Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev ürünleri tutarı	--	--	--	--	--
19a. Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev ürünleri tutarı	--	--	--	--	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	42.454.661	8.729.587	(527.888)	(43.324)	(641)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (TFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	42.373.130	8.714.114	(527.909)	(43.324)	(641)
22. Döviz hedge için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	--	--	--	--	--
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	--	--	--	--	--
24. Döviz yükümlülüklerin hedge edilen kısmının tutarı	--	--	--	--	--

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)**Piyasa Riski (devamı)****(i) Kur Riski (devamı)**

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülük kalemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Euro	GBP
1. Ticari alacaklar	13.810.819	478.403	2.658.915	--
2a. Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	35.915	12	7.944	--
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	372.750	14.850	12.539	51.201
3. Diğer	6.209	759	269	420
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	14.225.692	494.023	2.679.666	51.622
5. Ticari alacaklar	--	--	--	--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--
7. Diğer	--	--	--	--
8. Duran varlıklar (5+6+7)	--	--	--	--
9. Toplam varlıklar (4+8)	14.225.692	494.023	2.679.666	51.622
10. Ticari borçlar	9.500.286	609.842	1.594.513	--
11. Finansal yükümlülükler	--	--	--	--
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	651.361	--	144.250	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	7.822.311	--	1.732.324	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	17.973.958	609.842	3.471.088	--
14. Ticari borçlar	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	--	--	--	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	--	--	--	--
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	17.973.958	609.842	3.471.088	--
19. Finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	--	--	--	--
19a. Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev ürünleri tutarı	--	--	--	--
19a. Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsi türev ürünleri tutarı	--	--	--	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	(3.748.266)	(115.819)	(791.421)	51.622
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (TFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	3.695.086	(131.427)	928.096	--
22. Döviz hedge için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	--	--	--	--
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	--	--	--	--
24. Döviz yükümlülüklerin hedge edilen kısmının tutarı	--	--	--	--

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Piyasa Riski (devamı)

(i) Kur Riski (devamı)

Duyarlılık Analizi

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sona eren yıllarda TL'nin belirtilen para birimleri karşısında %10 değer kaybetmesinin özkaynaklar ile kar/zararı ne tutarda arttıracacağı aşağıda gösterilmektedir. Bu analizde diğer tüm değişkenlerin, özellikle faiz oranlarının sabit kaldığı varsayılmaktadır.

31 Aralık 2018		
	Kar/Zarar	
	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde;		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	4.584.408	(4.584.408)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	--	--
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	4.584.408	(4.584.408)
Avro'nun TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde;		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(318.224)	318.224
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	--	--
6- Avro Net Etki (4+5)	(318.224)	318.224
İngiliz Sterlini'nin TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde;		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	(28.823)	28.823
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)	--	--
9-İngiliz Sterlini Net Etki (7+8)	(28.823)	28.823
Çin Yuanı'nın TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde;		
10- Çin Yuanı net varlık/yükümlülüğü	(49)	49
11- Çin Yuanı riskinden korunan kısım (-)	--	--
12-Çin Yuanı Net Etki (10+11)	(49)	49
TOPLAM (3+6+9+12)	4.237.313	(4.237.313)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)**Piyasa Riski (devamı)****(i) Kur Riski (devamı)**

Duyarlılık Analizi (devamı)

31 Aralık 2017		
	Kar/Zarar	
	Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde;		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(49.573)	49.573
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	--	--
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	(49.573)	49.573
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde;		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	419.082	(419.082)
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	--	--
6- Avro Net Etki (4+5)	419.082	(419.082)
İngiliz Sterlini'nin TL karşısında %10 değerlenmesi halinde;		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	--	--
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)	--	--
9-İngiliz Sterlini Net Etki (7+8)	--	--
TOPLAM (3+6+9)	369.509	(369.509)

(ii) Faiz Oranı Riski

Grup'un faaliyetleri, faizli varlıklar ve borçlarının farklı zaman veya miktarlarda itfa oldukları ya da yeniden fiyatlandırıldıklarında faiz oranlarındaki değişim riskine maruz kalmaktadır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbir ve türev araçların sınırlı kullanımı ile yönetmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası (“TL”)

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Piyasa Riski (devamı)

(ii) Faiz Oranı Riski (devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup’un faize duyarlı finansal araçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	Kayıtlı değeri	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli araçlar		
İlişkili taraftan diğer alacaklar (Not 3)	44.245.862	--
Finansal yükümlülükler		
-Borçlanmalar (Not 6)	(167.403.418)	(30.868.811)

Sabit Faizli Finansal Araçlar için Gerçeğe Uygun Değer Duyarlılık Analizi

Grup sabit faizli hiçbir finansal varlık ya da yükümlülüğü gerçeğe uygun değeri kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar altında muhasebeleştirilmemiş ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeline göre riskten korunma amaçlı türev aracı olarak herhangi bir türev ürün (faiz oranı swapları) geliştirmemiştir. Bu nedenle rapor tarihi itibarıyla faiz oranlarında yaşanacak bir değişikliğin kar veya zarar etkisi olmayacaktır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Gerçeğe Uygun Değer

Grup, finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini, ulaşılabilen mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme metodlarını kullanarak hesaplamıştır. Ancak, gerçeğe uygun değeri bulabilmek için kanaat kullanmak gerektiğinden, gerçeğe uygun değer ölçümleri mevcut piyasa koşullarında oluşabilecek değerleri yansıtmayabilir. Grup yönetimi tarafından, kasa ve bankalardan alacaklar, diğer finansal aktifler ve kısa vadeli finansal borçlar da dahil olmak üzere etkin faizle iskonto edilmiş maliyet bedeli ile gösterilen finansal aktiflerin ve borçların gerçeğe uygun değerlerinin kısa vadeli olmaları ve muhtemel zararların önemsiz miktarda olabileceği düşünülerek kayıtlı değerlerine yakın olduğu kabul edilmiştir.

31 Aralık 2018	Krediler ve Alacaklar	Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Defter Değeri
<u>Finansal Varlıklar</u>				
Nakit ve Nakit Benzerleri	5.541.685	--	--	5.541.685
Ticari Alacaklar	162.317.457	--	--	162.317.457
Diğer Alacaklar	45.506.723	--	--	45.506.723
Finansal Yatırımlar - Uzun	--	12.519.175	--	12.519.175
<u>Finansal Yükümlülükler</u>				
Ticari Borçlar	--	--	103.181.000	103.181.000
Diğer Borçlar	--	--	4.510.610	4.510.610
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	--	--	4.078.463	4.078.463

31 Aralık 2017	Krediler ve Alacaklar	Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	İtfa Edilmiş Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Defter Değeri
<u>Finansal Varlıklar</u>				
Nakit ve Nakit Benzerleri	922.601	--	--	922.601
Ticari Alacaklar	133.031.599	--	--	133.031.599
Diğer Alacaklar	14.839.738	--	--	14.839.738
Finansal Yatırımlar - Uzun	--	12.519.175	--	12.519.175
<u>Finansal Yükümlülükler</u>				
Ticari Borçlar	--	--	73.014.435	73.014.435
Diğer Borçlar	--	--	4.544.249	4.544.249
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	--	--	3.315.507	3.315.507

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Türk Lirası ("TL")

26 Finansal Araçlar- Risk Yönetimi ve Gerçeğe Uygun Değerler (devamı)

Piyasa riski (devamı)

Gerçeğe Uygun Değer (devamı)

Gerçeğe Uygun Değer Ölçümünün Sınıflandırılması

Aşağıdaki tabloda gerçeğe uygun değer ile değerlendirilen finansal araçların, değerlendirme yöntemleri verilmiştir. Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

Seviye 1: Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;

Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;

Seviye 3: Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

Yabancı para cinsinden olan finansal varlıklar ve yükümlülükler finansal durum tablosu tarihindeki piyasa fiyatlarına yaklaşan döviz kurlarından çevrilmiştir.

Aşağıdaki metodlar ve varsayımlar rayiç değeri belirlemenin mümkün olduğu durumlarda her bir finansal aracın gerçeğe uygun değerini tahmin etmekte kullanılmıştır.

Finansal Varlıklar

Kısa vadeli olmalarından ve önemsiz kredi riskine tabi olmalarından dolayı nakit ve nakit eşdeğeri varlıklar ile tahakkuk etmiş faizleri ve diğer finansal varlıkların taşınan değerlerinin rayiç değerlerine yakın olduğu düşünülmektedir. Ticari alacakların, şüpheli alacaklar karşılığı düşüldükten sonraki taşınan değerlerinin rayiç değerlerine yakın olduğu düşünülmektedir.

Finansal Yükümlülükler

Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle rayiç değerlerinin taşıdıkları değere yaklaştığı düşünülmektedir. Kısa vadeli olmaları sebebiyle ticari borçların rayiç değerlerinin taşıdıkları değere yakın olduğu öngörülmektedir.

27 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Grup, kullanmış olduğu kredilere istinaden maddi duran varlıklar üzerinde verilmiş olan 12.000.000 TL tutarlı mevcut ipotekleri güncelleyip 1 Mart 2019 tarihi itibarıyla 400.000.000 TL'ye çıkarmıştır.